РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

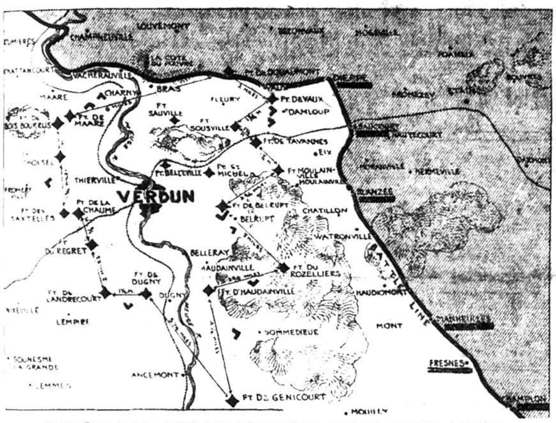
РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 4-го марта 1916. Ч. 28. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, March 4, 1916. No. 28.

БОМБАРДОВАНЄ ВЕРДЕНУ ПІДНЯЛИ НІМЦІ НАНОВО.

Форт Во лежить в руїнах.

Протягом 10 днів Французи стратили 17.000 в полонених і 78 гармат.

Французький корабель „Ля Praванс" затоплений. -- 1.300 людий втратило житє.

ВОЄННЕ ПОЛОЖЕНЄ ПІД ВЕРДЕН.

Послідні два дні не принесли жадних важнійших змін у воєннім положеню під Верден. Взагалі воєнні операції під Верден поступають дуже поволи наперед. Причина є та, що Французи в часі війни не лише скріпили самі форти, але також приготовили собі сильні становища перед фортами. За кожду стопу землі треба зводити тепер кроваву і завзяту битву.

НА ПІВНІЧНІМ ФРОНТІ.

Від півночи німецькі війска зробили вилім у зовнішній оборонній лінії, здобуваючи форт Думон і два поменьші сусідні форти.

Уставивши тяжкі гармати на новій боєвій лінії. Німці бомбардують дальше форти, щоби переломити і другу боєву лінію.

НА СХІДНІМ ФРОНТІ.

На схід від Вердену німецькі війска заняли вже всі місцевости, які лежать перед фортами. Бомбардованє східних фортів відбуває ся під сю пору і, як доносять телеграми, один із них, именно форт Во, лежить уже в руїнах.

НІМЦІ НАСТУПАЮТЬ НА ВЕРДЕН ВІД СХОДУ. — ЗДОБУТЄ 5 МІСЦЕВОСТИЙ.

БЕРЛІН. 1. марта. — З головної німецької кватири доносять:

„На північний захід від здобутого форду Думон німецькі війска взяли приступом укріплені становища Французів на горі Кот ді Пувр.

„На боєвій лінії на схід від Вердену німецькі війска осягнули великі успіхи. Місцевости Діп, Абонур і Блянзе наші війска взяли приступом, зближаючи ся на дві милі до зовнішних фортів Вердену.

„Дальше на полудне наші війска заняли по кровавій битві міоцевости Манель і Шампльон.

„Страти Французів у тих битвах були незвичайно тяжкі".

НІМЦІ ЗДОБУЛИ МІСЦЕВІСТЬ ФРЕСН.

БЕРЛІН, 1. марта. — Вечірний звіт головного штабу доносить:

„На боєвій лінії коло Вердену не зайшли жадні важнійші зміни. На полудневий схід від Верден німецькі війска заняли приступом місцевість Фресн.

„Поза те не було боротьби, в якій брала би участь піхота, лише артилєрія переводила дальше бомбардованє неприятельських становищ".

НІМЦІ РОЗПОЧАЛИ БОМБАРДОВАНЄ СХІДНИХ ФОРТІВ ВЕРДЕНУ.

ЛОНДОН, 1. марта. — По тяжкій 10-дневній боротьбі довкола Вердену наступив хвилевий спокій. Від вчера не було наступів піхоти. За те німецька тяжка артилєрія звернула сильний огонь на східні форти кріпости Верден. На найбільший огонь німецьких гармат є виставлені північно-східні форти: Во, Таван, Мулєнвіль і Розелієр. Здогадують ся, що в тім місци Німці будуть намагати ся переломити оборонну лінію, щоби дістати ся до самого міста.

ФОРТ ВО ЛЕЖИТЬ В РУЇНАХ.

ЛОНДОН, 2. марта. — Страшна битва на північ і на схід від Вердену розпочала ся наново.

Коротку перерву використали Німці на те, щоби близше уставити тяжкі гармати. Від вчера німецькі гармати знова засипують градом куль становища Французів.

Тим разом Німці бомбардують також і північно-західні форти на лівім боці ріки Мези.

З Амстердаму надійшли вісти, які доносять, що Німці протягом послідних 24 годин зовсім знищили форт Во. Французькі війска вже опорожнили форт, але з причини сильного огню сусідних фортів німецька піхота ще його не обсадила.

17.000 ПОЛОНЕНИХ, 78 ГАРМАТ І 86 МАШИНОВИХ КРІСІВ В РУКАХ НІМЦІВ.

БЕРЛІН, 29. лютого. — Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„До вчера вечером число полонених Французів зросло на 228 офіцирів і 16.575 жовнірів. Крім того наші війска здобули 78 гармат, між тими 7 тяжких найновійшої системи і 86 машинових крісів. Про скільність инших воєнних матеріялів не було ще спромоги зібрати відповідні дати".

ФРАНЦУЗИ ЖЕРТВУЮТЬ БОГАТО ВІЙСКА, ЩОБИ ВІДЗИСКАТИ УТРАЧЕНІ СТАНОВИЩА.

БЕРЛІН, 2. марта. — Остання телєграма з головної німецької кватири звучить:

„Коло Верден Французи понесли вчера знова дуже тяжкі втрати при наступі на наші становища. Французькі війска ішли приступом на укріпленя форту Думон, який находить ся в наших руках. Всі напади зістали відбиті з великими втратами для Французів".

Отся послідна вість німецького головного штабу виглядає не неповну. Припускають, що англійська цензура другу часть телеграми не перепустила до Америки.

ВТРАТИ НІМЦІВ РОЗМІРНО НЕЗНАЧНІ.

БЕРЛІН, 2. марта. — Вісти, які надходять з терену війни, доносять, що втрати німецьких війск в порівнаню з осягненими успіхами є незначні.

Німецький ґенеральний штаб поступає при наступах дуже осторожно. Наступ піхоти переводить ся доперва по цілковитім знищеню неприятельських укріплень при помочи гармат.

ДАЛЬШІ ОПЕРАЦІЇ ПІД ВЕРДЕН.

АМСТЕРДАМ. 2. марта. — Вісти з поля битви під Верден не дають ясного понятя про дійсний стан і вислід дотеперішних операцій. Одно є певним, що становища, які удало ся Німцям здобути протягом страшної 10-дневної боротьби, Німці задержали у своїх руках.

Воєнні знавці ріжно пояснюють перерву, яка наступила під Верден в послідних днях. Одні кажуть, що Німці потерпіли тяжкі втрати і прийшли до переконаня, що здобутє Вердену коштувало би їх надто великі жертви. Саме здобутє Вердену не принесло би Німцям такої користи, щоби поносити так великі жертви. Инші знова знавці є тої гадки, що перерву в операціях під Верден Німці використали для укріпленя занятих становищ і для уставленя тяжких гармат близше фортів.

Погляди, ріжних воєнних знавців щодо Вердену є так ріжні, що лише будучність може виказати правдивий і дійсний стан річи. Одні знавці уважають кріпость Верден за неможливу до здобутя, другі знова кажуть, що вона не має в теперішних часах жадного значіня.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

МОСКАЛІ ВЖЕ ПЕРЕДЧУВАЮТЬ ВЕЛИКИЙ НАСТУП НІМЦІВ НА СХОДІ.

ПЕТРОГРАД, 1. марта. — Півурядові вісти з поля битви доносять, що здовж цілої боєвої лінії в Галичині, на Волини і над рікою Диною завважено серед німецьких і австрійських війск незвичайний рух. У військових кругах здогадують ся, що Німці готовлять ся до великого наступу на весну.

Нові війска і гармати прибувають на скріплене боєвої лінії. Величезні засоби воєнних матеріялів нагромаджено безпосередно за боєвою лінією.

Німецькі літаки без перестанку літають над російськими становищами, щоби контролювати кождий рух російських війск.

РОСІЙСЬКІ ПОСЛИ В ДУМІ ПРОТИ ЗВІРСТВ РОСІЙСЬКИХ ВІЙСК У ВЛАСНІМ КРАЮ.

СТОКГОЛЬМ, 1. марта. — Петроградські часописи доносять про виступи послів в думі проти звірств, яких російські війска допускали ся у власнім краю.

Посол Тевкельов представив в думі страшні переслідуваня, яких допускали ся салдати на Кавказі. Він предложив заприсяжені протоколи яко докази звірського поступованя російських жовнірів в губернії Батум супроти тамошного населеня. Салдати допускали ся злочину мордованя спокійних мешканців. Сотки жінок салдати знасилували.

Подібні справи підносили посли з ріжних сторін Росії.

ДОХОДИ РОСІЇ В 1915. Р. ЗМЕНЬШИЛИ СЯ ЧЕРЕЗ ЗАКАЗ ГОРІВКИ О 680 МІЛІОНІВ РУБЛІВ.

ПЕТРОГРАД, 1. марта. — Вчера предложено на засіданю думи новий буджет на р. 1916.

Показує ся, що Росія в р. 1915. мала недобір, який виносив 377 міліонів рублів. Очевидно, що в тім числі зовсім не містять ся видатки на воєнні цїли.

Найбільший убуток доходів виказує податок за напитки. Коли в р. 1914. дохід із напитків виносив 689 міліонів рублів, то в р. 1915. змалів сей дохід до суми 9 міліонів.

Дотеперішні воєнні кошти Росії виносять по 31 міліонів рублів денно.

ВЕЛИКИЙ ГОЛОД В РОСІЇ.

ПЕТРОГРАД, 2. марта. — Брак средств поживи в Росії дасть ся відчувати з кождим днем щораз то сильнійше. Міністерство хліборобства видало приказ, щоби мясо їсти лише 5 разів на тиждень. В Петрограді задумують завести карти на продаж хліба.

Також і жовнірам майже до половини зменьшено порції мяса.

НА МОРИ:

ФРАНЦУСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ „ЛЯ ПРОВАНС" ЗАТОПЛЕНИЙ. — ПОВЕРХ 1.300 ЛЮДИЙ УТОНУЛО.

ПАРИЖ, 1. марта. — Французький корабель „Ля Прованс" потонув на Середземнім мори недалеко острова Мальти.

Послідні урядові вісти доносять, що поверх 1.300 людий утопило ся враз з кораблем.

Корабель „Ля Прованс" був уживаний від початку війни до перевозу війск на Середземнім мори.

Корабель „Ля Прованс" числив 14.000 тон. Він належав до найліпших і найскорших кораблів французької лінії. Перед війною сей корабель служив до перевозу подорожних на лінії Ню Йорк (Америка) — Гавр (Франція).

ДНЯ 1-го МАРТА НІМЦІ ЗАТОПИЛИ 6 КОРАБЛІВ.

ЛОНДОН. 2. марта. — Німецькі підводні лодки розпочали знова оживлену діяльність.

Вчера німецькі підводні лодки затопили 6 кораблів: 4 англійські, 1 італійський і 1 російський.

В МІСЯЦИ ЛЮТІМ АНГЛІЯ І ЇЇ СОЮЗНИКИ ВТРАТИЛИ 69 КОРАБЛІВ.

ЛОНДОН, 2. марта. — Урядовий звіт міністерства маринарки виказує, що протягом місяця лютого Англія і її союзники стратили 42 більших кораблів на 56.856 тон і 27 меньших на 7.599 тон. Притім стратило 328 людий житє.

ПОЧТА ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

Останний корабель „Ню Амстердам", який прибув в суботу (дня 26. лютого) з Европи до Ню Йорку, не привіз почти з Німеччини ані з Австрії, бо англійські власти всю почту забрали.

В тім тижни не було ніодного корабля, який привіз би почту з Австрії або Німеччини.

На неділю (5. марта) є заповіджений приїзд корабля „Ротердам", а на понеділок (6. марта) корабель „Хрістіяніа Фйорд". Однак правдоподібно оба сї кораблї не довезуть австрійської почти до Ню Йорку, бо, як доносять телеграми, оба кораблї були через три днї задержані в англійській пристани в цїли ревізії.

ПОЧТА ДО СТАРОГО КРАЮ.

Корабель „Фредерік VIII." відходить в суботу (4. марта) з Ню Йорку до Швеції.

НА ПРЮ, БЕЗ ЛЯКУ І ЗНЕВІРИ!

II.

Чия відвічальність?

І кликнув Бог на Адама і сказав до нього: „Адаме, де ти?"

А він відповів: „Я чув Твій голос в городі, але я настрашив ся, бо я був нагий — і я сховав ся".

(Сьвяте Письмо (Книга Бутія).

Прецінь не шкодило би знати, хто властиво є відвічальний за те все, що пишеть ся в „Америці". Бо коли вона добре пише, то треба би висловити признанє тим, що на се заслугують. Колиж зле — то не можна неслушно обвинувачувати людий, Богу духа винних.

І тому ми стараймо ся дійти правди.

В часописи „Америка" пишеть ся, що вона є орґаном „Провидіня". Значило би, що головний уряд „Провидіня" відвічає за напрям часописи. І так воно повинно бути. Не лише головний уряд, але й загал членів має обовязок стояти на сторожі свого орґану. Але ми знаємо, що ані головний уряд ані члени „Провидіня" не є вдоволені з політики свого орґану.

Коли появили ся статі з напастями на народний табор, о. Микола Підгорецький, тодішний голова „Провидіня", написав сейчас до редакції „Америки", щоби вона заперестала таку роботу. Поодинокі члени головного уряду, о скільки бували у Філядельфії, все висловлювали своє негодованє зі способу редаґованя свого орґану. Ба, навіть цілий уряд „Провидіня", зібраний на останнім річнім мітинґу 29. і 30. грудня 1915 року, висловив своє обуренє ізза невмісного і шкідливого напряму „Америки". Значить, головний уряд противить ся редакції, а мимо сього — часопись пише як давнійше.

Коли головний уряд є безсильний, видко, є там хтось сильнійший в редакції. Може се редактор п. Цурковський? Розберім:

П. Цурковський може мати свої рахунки з головним урядом Українського Народного Союза, бо був давнійше редактором „Свободи", а опісля видавництв „Просьвітної Комісії". Чи його жалі є слушні — не місце тут судити. Але йому самому вільно почувати ся покривдженим і тому не дуже ми дивувалиб ся, коли би він не міг видержати та час від часу віхав на головний уряд У. Н. Союза і на „Свободу". Але пощо він нападав би на цілий народний табор? Що він міг мати проти створеня народної орґанізації, в якій сам певно засідав би яко член управи? Що він може мати проти теперішної Федерації Українців у Злучених Державах? Які його рахунки з д-ром Демидчуком, коли — знаємо се певно — сей ніколи не робив закидів п. Цурковському особисто. А що найважнійше: що завинив старий край зглядом п. Цурковського, щоби він так безпощадно „нищив" всіх його діячів? Тут можна лише сказати противно... Отже п. Цурковський не може мати причини і — коли би був независимий — рішучо до такої погубної роботи не приложив би руки. І за редаґованє — розуміємо за напрям — „Америки" п. Цурковського винувати не годить ся. Він відповідає лише за спосіб виконаня, а се вже залежить від спосібностий чоловіка, про що тут не місце писати. Инша річ, як п. Цурковський уміє погодити своє становище зі своєю совістию. Не наша річ його осуджувати. Він сам повинен розуміти і контролювати себе. На стільки народного почутя і сьвідомости в нього чейже ще є.

Може дехто припускати, що тут грає ролю сиротинець, зглядно монастир С. С. Василіянок, бо сироти і сестри провадять адміністрацію, експедицію і помагають в друкарни. Коли би хто винував сестри за напрям „Америки", зробив би їм як найбільшу кривду. Бо подумаймо лише: ті нещасливі єства, що пересувають ся як сонні мари по келіях, що навколішках ходять перед своєю начальною властию, ті, що цілком зрікли ся свого „я" — ті могли би мати якийсь голос і визивати цілий сьвіт до боротьби? Се якось годі було би собі пояснити.

Може дехто скаже, що „Америка" є орґаном духовенства і тому сьвященики-Українці за неї відповідають. Розберім і се. Сьвященики, коли вони є Українці, то в народних справах не можуть іти проти народу — і не йдуть! Вони не дописують до „Америки" (з виїмкою 2—3, котрі мають особистий інтерес в тім), вони встидають ся „Америки", а останними часами, коли вичерпали всі способи, щоби поправити „Америку", всі відвернули ся від неї і не хочуть навіть її читати. Духовенство знає, що воно стоїть під осудом історії, як кождий инший стан в народі, і що будучі історики мусіли би написати правду, що: в найважнійшій хвилі духовенство розбивало нарід. Тимчасом так не є, бо духовенство, о скільки не може явно брати участи в народній роботі, то що найменьше покаже свою добру волю в добрій справі — як от підчас маніфестаційного походу в Ню Йорку ми се могли ствердити. Впрочім про се треба буде написати окремо. Тут треба нам лише ствердити, що українське духовенство, яко стан, не відповідає за політику „Америки".

Випадало би отже знайти той чинник, який є відвічальний за всі напасти на народ, на народних робітників, на народну орґанізацію, на старий край і на його провідників. Треба знайти того, хто кождий проблиск народного житя, всі змаганя до зорґанізованя українського народа, всю визвольну роботу називає без загикненя „зрадою", „киринею" і т. д., а людий, котрі тим займають ся, називає „зрадниками", „запроданцями", „гетьманами від бар", „пяними фірманами", „чортами" і иншими подібними словами.

Тим чоловіком, на котрого у великій хвилі народного істнованя спадає відвічальність за спинуванє усього народного українського руху в Америці є:

Його Преосьвященство

Стефан Сотер Ортинський

Божою милостию і св. Апостольського Престола благословенєм епископ грецько-руської Церкви в Злучених Державах Північної Америки, покровитель „Провидіня", покровитель „Рускої Ради", почетний член многих „руских" товариств у Філядельфії, і пр., і пр., перебуваючий стало під теперішну велику пору в своїй епископській столиці, в місті братньої любови, у Філядельфії, в сусідстві видавництва часописи „Америка".

Чому ми пишемо, що епископ відповідає за се? Тому, бо:

1) Ми вже висше виказали, що ані „Провидінє", ані редактор, ані сиротинець, ані духовенство не має впливу на „Америку" і на її політику, — отже ніхто инший не може бути відвічальний.

2) Яко покровитель „Провидіня", яко епископ грецько-руської церкви, він має силу і власть, в части дану „свише", в части фактично присвоєну собі, установляти редактора, за котрого відповідає. Коли в ч. 296 „Америки", з дня 25. грудня 1915. р., оголошено вислід голосованя відділів „Провидіня" на вибір головних урядників сеї орґанізації, то між вибраними урядниками нема п. Цурковського, редактора „Америки". А він редактором є, отже хтось мусів його настановити, а настановив його лише епископ Ортинський. Се знаємо певно на основі інформацій.

3) Знаємо певно і те, що усі програмові статї, головно сї з нападами, є цензуровані епископом передтим, заки пійдуть до друкарні. Дальше знаємо певно, що епископ мішаєть ся до найменьших дрібничок — навіть до способу складаня букв у друкарни, не говорячи вже про редакцію, і тратить на се нераз цілї години дорогого часу.

4) Політичні проповіди в катедрі у Філядельфії є згідні з напрямом „Америки".

5) З тону писаня статий і їх форми можемо заключати, що ніхто инший не міг писати деяких статий лише епископ. Хто знає спосіб говореня епископа на проповідях, той пізнає легко епископський стиль у статях, по ріжних висловах, які між культурними людьми не повинні мати місця.

6) Коли би навіть всі ті висше наведені твердженя були хибними, то одно є певне, а то: **епископ є покровителем „Провидіня", отже шефом цілої політики свого орґану і вже хоч би на тій лише підставі його відвічальність є усталена.**

Во шеф політики є відвічальний за всю роботу своїх підчинених. Політичних шефів ставлять в стан обжалованя, коли вони терплять шкідливих урядників. А епископ може показати своє невдоволенє з політики „Америки" в той спосіб, що а) або може заказати писати напасти редакції, б) або може усунути редакторів, коли вони його вказівок не слухають, в) або може зрезиґнувати з покровительства над „Провидінєм" і в той спосіб показати, що він вичерпав усї средства до успокоєня „Америки".

А того дотепер не було; навіть сього епископ не пробував; противно, ще сам доливав оливи до огню, коли вислови були за слабі. Примір: проповіди в катедрі.

І тому:

Коли „Америка" час від часу твердить, що епископ „сам не пише", ані не мішаєть ся до її політики, то се незручний викрут.

Коли епископ удає, що він нічого не знає, що пише „Америка", то се не видержує критики і є нещире.

Ніхто инший, лише епископ Сотер Ортинський є духовим батьком і покровителем братовбийчої політики, яку веде часопись „Америка". А ховати ся за других, заперечувати дійсний стан річи, відрікати ся своєї роботи — все те вказує на трусливість і на злу совість.

Хто бореть ся виключно за ідею, той має сьмілість сказати:

„Я есьм, я се зробив, на мене зверни свій меч!"

А инакше: „Я настрашив ся... і я сховав ся".

РОЗВАДІВСЬКИЙ ВІЙТ І ЙОГО СИН.

(Опис з воєнного часу).

Село **Розвадів** коло Миколаєва над Дністром (жидачівського повіта) натерпіло ся доєить підчас російського наїзду. Село се лежить на шляху Стрий-Львів, і через нього цілу осінь і зиму переходили російські війска і там мали все нічліг. Забирали, рабували що було, отже й не диво, що мешканці дуже їх ненавиділи, а декотрі відважнійші жінки кляли їм, як бачили, що вони ідуть в Карпати: „А бодай-сь вже звідтам не вернув, а бодай би тебе там погребали"! Пароха **о. Сенишина** арештували ще Австрійці, але лишив ся його син о. Юліян, котрий вкінци приняв православє тай „удрал". Його намови, щоби селяни переходили на православє, не мали успіху. Ніхто не хотів про се чути.

До часу війни війтом був у селі **Іван Сколоздра**, вимуштруваний москвофіл, що не знає письма. Він при всяких виборах терором змушував людий голосувати на москвофільського кандидата. Аж пізнійше дещо змінило ся, а то за старанєм управителя школи **М. Рихвицького** часть селян віддавала голоси на українського кандидата. Засновано також і кружок „Сільського Господаря". Парох о. Сенишин був тихим приклонником москвофілів, але з настанєм війни і парох і війт номандрували до Талергофу, а війтівство обняв асесор **Михайло Косач**. Сей чоловік яко війт був і за часів московського наїзду та нераз і нагаїв засмакував і під „верйовкою" (шнурком) вже стояв, а таки витривав гідно на своїм становищи і тепер дальше війтує. Він не позволив забирати Москалям худоби, як вже мали утікати. Він не дав спису 18—50 літних мущин, мимо російського приказу і мимо загрози „верйовки". Писареви казав сховати ся, а його вправді арештовано і відпроваджено до Миколаєва, одначе він хитрощами видобув ся відтам; прийшов в село, взяв кусник хліба і три дни і ночи переховував ся в наддністрянських лозах. Аж по трох днях присунув ся до села, до крайної хати; там ще пересидів в ямі, а коли Москалї вже почали втікати (бо австрійське війско було вже недалеко), він вийшов з криївки і розказав всїм людям вартувати з коновками води довкола села, бо Москалї відгрожували ся, що спалять село за те, що не було спису людий, котрих хотіли забрати. За війтом козаки шукали по цілім селї, але не знали, де він скриваєть ся. Син війта знов взяв від батька перепустку і пійшов напроти австрійського війська, щоб оповістити їм про утечу Москалїв та, що всего є ще 60 салдатів над рікою. Сторожа московська перепускала хлопця, бо як питались, куди він іде, він відповідав, що „тої ночи вкрали коні у них і він іде шукати". Так дійшов до австрійського війска, котре зараз рушило в похід до села.

Радість була велика з надходом австрійського війска. Як треба було „форшпанів", так самі люди зголошували ся, а за Москалїв то коні ховали, колеса з возів здіймали і ховали, щоби не дати „форшпанів". Розвадів перше вважав ся москвофільським селом, але тепер показало ся, що з москвофільства і сліду не стало. Коби війна скінчила ся, а Розвадів заживе новим житем.

— Вже знов друкуєте такі річи, що „Свобода" вже давно друкувала!

(Зо слів Владики).

ПРИЯТЕЛЬ НА ЧУЖИНІ.

(Із Записок Стрільця).

Я сидів на лавочці в зеленім гайку над тихим Дунаєм. Перед кількома днями оперували мені руку і я по горячці вийшов зі шпиталю, щоби відсьвіжити ся трохи. Вдивив ся в зелену воду Дунаю, що лїниво плила кудись далеко. Попри мене переходили прохожі і милосерно дивили ся на мій блідий вид, на завинену руку. Та мені було байдуже. В голові роїли ся думки і переганяли одна другу. Перед очима стояли недавні битви, любе Січове товариство, то знов калюжі людської крови, розшматовані тіла... Пригадало ся рідне село, найдорозші — рідні, що стогнуть під російським кнутом... Пригадала ся й недавна операція руки. Мені здавало ся, що я й тепер почуваю, як острий ножик ріже моє тіло; як малі щипці шукають в мясі за кулею; бачу, як молодий лікар вдоволений тим, що я спокійно і холоднокровно дивлю ся на те, як він на моїх очах ріже живе тіло...

Нараз мов зі сну пробудив ся. Мені здавало ся, що я чув якусь тужну, жалібну пісню. Встав і попрямував в сторону, відки долітали тихі звуки тужної пісні. Під розлогим деревом сидів вояк і співав з тиха. У вечірнім сумерку ледви видно було його на лавці. Співав дальше. Я непомічено став і слухав.

...У гаю при Дунаю
Ходжу самотою,
І плачу і ридаю,
Мила, за тобою...

— Господи! Се-ж по українськи! Я мов опарений кинув ся до співака.

— Ви Українець? — питаю ся.

— Так! — відповідає. — А ви також?

— Я також. Ви у шпитали?

— В шпитали. Знудило ся, тай вийшов на прохід...

Радости нашій не було кінця. Ми не могли наговорити ся. Він тішив ся мною, я ним. Від того вечера стали ми приятелями. Він був ґімназіяльний ученик з Вижниці, що ранений в ногу у Сербії, лічив ся в тім-же шпитали, що і я. Кождого вечера співали ми в двійку наші пісні, котрими любували ся чужинці, що відвідували хорих.

Та не довго тішив ся я тим. Мій приятель захорів на тиф і за тиждень вмер. Я остав ся знова самий між чужими. Кождого вечера ходив „самотою в гаю при Дунаю", а в ухах бреніли все сумні звуки пісні, котру співав недавно приятель...

Андрій Бабюк, У. С. С.

ДАРУНКИ НА БАЗАР!

—o—

Хто з Ню Йорку, околиці, або і з дальших сторін Злучених Держав може дати або позичити якунебудь красну річ (особливо українські вироби і вишивки), нехай сейчас вишле до голови українського виставового Комітету о. Миколи Підгорецького (22 E. 7th St., New York City).

Пригадуємо, що базар отворяєть ся вже за тиждень і в сих днях все вже мусить бути викінчене.

Просимо поспішити ся!

ХТО ПРИКАЗАВ МЕНІ ПЛАЧ КОЖДИЙ ЧУТИ.

Хто наострив мій слух, як острі стріли,
Хто настроїв моє чутє як ліру,
І хто велів відтак цілому міру
Важкі і грубі руки, мов на ліру —
На струни серця класти, щоб звеніли?

І хто велів чутю мойому бути
Сочкою, що промінчики скупляє?
Хто приказав мені плач кождий чути,
Біль перетерпіти, а не забути
І знати, що усе те не минає?

Хто підійняв мене з бутя безодні,
Мов зеренце піску з безодні моря,
На те, щоб наміри вказати благородні,
І розбудити пориви безплодні,
Звялити й кинути в яскиню горя.

Хто і пощо? Де ціль єсть, де причина?
Звідкіля йдуть ті вічні переміни?...
Кругом спокій. Смеркає. Гасне днина.
Житє, немов якась глуха долина,
Довкола дійсність, як з ґраніту стіни.

Б. Лепкий.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Шікаго, Ілл., дня 27. лютого 1916.

Хвальна Редакціє!

Дивно мені, чому Редакція „Свободи" ... досі „Народній Волї" за її статю п. ... д. Січинського". Я читала допись з Пітсбурґа ... „Свободи", в якій дописуватель лише ... що Федерація нічого не зробила за 3 місяці ... Січинський і п. Демидчук неначе ... часно віддавав раду, як вести народну ... родна Воля" дошукала ся там нападу на ... ського, а з нас тут ніхто не бачив тако... лиш добру волю дописувателя. Натомі... „Свободу" був очевидний в „Народній ... справа ясна і, я гадаю, „Свобода" повинна ... „Народній Волї" відповідь на сей її напад ... оправданий.

Українка ...

ВІДПОВІДЬ РЕДАКЦІЇ.

Домагаєте ся вияснення справи, як... пишете — є ясна. Нам здаєть ся, що ... ясна також і редакції „Народної Волі" ... та редакція, поміщуючи ту статю, в які... вала „Свободі" напад на пана Січинського ... переконана, що не має рації.

Спонуку до поміщеня такої статі про „Свободи" могла дати „Народній Волї" ... укрита ціль. Одначе її не так тяжко ви... звісно, „Нар. Воля", має в маю конвенцію ... якої „приготованя" ведуть ся в довол... спосіб (гляди: передконвенційна полеміка ... Волї"). Досить було в новім Союзі ... але перед конвенцією вони таки вибух... буде на конвенції?... Редакція „Нар. Волі" ... ких річах добре розуміють ся, бо се ... шина перебувати такі „сторії" і цілком ясна і зрозуміла річ, що бажала би їх віддалити від очий сьвіта, а особливо від очий своїх ... чи инщими словами — від членів Р. Н. С. ...

До того трафив ся „ченс" і „Нар. Воля" ... хотіла використати. Іменно стала вона доброволь... ним, хоч нікому непотрібним оборонцем пана М. Січинського перед „Свободою" (бож „Свобода" ніколи не нападала на пана Січинського і все має слова признаня за його заслуги).

Отже, як бачите, ... не лише справа ... „Свобода" не нападала на пана Січинського ... також справа ясна, що „Народна Воля" ... бізнесових (своєї орґанізації) напала на „Свободу" ...

Одначе иноли і справи ясні не зашкодить трохи пояснити, аби стали капку яснійші ... ви. Сподіваємо ся, що і з Вашого запиту ... загал.

Редакція „Свободи"

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Заходом „Укр. Федерації" С. Л. П., відбуде ся

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 5. МАРТА С. Р.

в SHUETZEN HALL, 12 St. Marks Pl...

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ

на котрім будуть промовляти бесідники ріжних народностий: по українськи О. Заплатинський; по польськи Р. Конескі; по словенськи К. Цапко; по англійськи Р. Кл...; по болгарськи Й. Бачев; по російськи Л. Пла...

ПОЧАТОК ВІЧА О ГОД. 2-ІЙ ПОПОЛУДНИ

На вічу буде присутний великий діяч і прихильник українського народа, ЮРІЙ РАФАЛОВИЧ

Віче се буде першим славянським вічем в Ню Йорку, до котрого дали почин Українці, зорґанізовані в Укр. Федерації соціял-робітничої партії. Обовязком кождого Українця і Українки є прибути на се віче і показати чужинцям, що українська кольонія в Ню Йорку сьвідомий гурт великого українського народа. Рівночасно кождий з нас повинен запротестувати проти варварського насильства над нашим народом російським деспотизмом. Ми, робітники і робітниці, не можемо стояти з заложеними руками і дивити ся як царі і королі кров наших братів проливають.

Встаньте, схаменіть і піднесіть протест, а протестом тим буде ваше прибутє на се велике віче.

ЗА КОМІТЕТ „УКР. ФЕДЕРАЦІЇ":

П. Задорецький, О. Федоришин, Л. Ковтун, О. Заплатинський, Т. Мориквас і Ю. Луців.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Подаєсь до відомости всім Хв. Товариствам і Братствам в БРУКЛИНІ, ВУДГЕЙВЕН, ЛОНГ АЙЛЕНД, що дня 13. мая 1916 р. Товариство „Бруклинський Боян", уряджує Перші Великі Вечерниці. Проте звертаєть ся з просьбою до Хв. Товариств, щоби на той сам день не уряджували або не ухвалювали собі забав, а взяли участь спільно, бо лише в лучности сила. Гаразд.

В. Каськів, управитель; Д. Зварич, секр. Е. Литвин і Г. Лунач, комітет.

28

БАЛТІМОР, МД.

Отсим повідомляємо, що задожилисьмо в Балтімор, Мд., читальню „Просьвіти" Тараса Шевченка. На раз вступило 34 членів, але маємо надію, що з часом прибуде і більше, бо наші братя пізнали ціль організації і як один горнуть ся до неї, хотяй то і запізно для них але ліпше пізно, як ніколи. Честь їм за се. До виділу ввійшли: Йосиф Дурдела, голова; Стефан Вільчинський, заступник; Йосиф Семенків, скарбник; Йосиф Захарків, бібліотекар; Йосифа Собачек, заступниця; Евгенія Захарків, орґанізаторка; Семен Нормазин, секретар фінансовий; Тимотей Заяць, секретар рекордовий. До контрольної комісії: Василь Хоришин, Михаїл Черкавський і Стефан Топольницький.

ДЕЛЄГАТИ ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ ЖАДАЮТЬ ВОЛІ.

СПРАВА УКРАЇНИ В КОНҐРЕСІ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

З Вашінґтону. у хвилї, коли правительство Злучених Держав одною ногою стало у вир всесьвітньої війни; коли з одної сторони американські мілітаристи радували ся вже, що зможуть наситити своє бажанє проливаня людської крови, а з другої сторони конґресмени і сенатори Злучених Держав, без уваги на партійну приналежність, піднесли бунт проти воєнної політики президента Вілсона і секретаря Ленсінґа, у величавій палаті конґресу у Вашінґтоні відбувала ся спокійна але незвичайно замітна і поважна демонстрация за миром, за вічним і вдоволяючим миром для всіх народів сьвіта. Сею демонстрацією було переслуханє перед конґресовою комісією для заграничних справ людий, що прийшли там, аби підперти своїми зізнанями резолюцію соціялістичного конґресмена з Ню Йорку, Маєра Лондона.

Резолюція, яку згаданий конґресмен вніс ще 6 грудня 1915, і яку палата віддала до комісії для заграничних справ, взиває президента Злучених Держав, аби скликав конґрес невтральних держав, а сей конґрес щоби предложив воюючим державам мир на таких услівях, щоби в будучині війна вже не була можлива. Резолюція заключає також точки, на підставі яких можна би сповнити ся вічного мира. Між сими точками є поміж домаганями міжнародного мирового суду, постепенного загального розоруженя, свободи морів і т. и. також домаганє освободженя поневолених народів.

Українська делеґація перед комісією.

Український народ належить до найбільше поневолених, отже Федерація Українців у Злучених Державах постаралась о те, аби й Українці могли перед комісією представити своє положенє і свої жаданя. Разом українська делеґація складала ся з пяти людий, а ними були: секретар Федерації п. Мирослав Січинський, правний дорадник Федерації п. С. Полак, секретар британського українського комітету п. Джордж Рафалович, американський журналіст, великий прихильник Українців п. Ван Вік Брукс і співредактор „Народної Волі“ п. М. Стечишин.

Кількадесять орґанізацій мало своїх представників.

На переслуханю було представлених кількадесять наприжнійших орґанізацій і майже всі поневолені народи Европи, як: Українці, Поляки, Чехи, Литвини, Жиди, Вірмени, Фінляндці, Полудневі Славяни, а з орґанізацій: соціялістична партія, Товариство Приятелїв (Квейкри), З'єдинені Копальняні Робітники Америки, Жіноча Партія Мира, Ліґа Противників Воєнних Приготовань і т. д., а навіть німецькі та італійські соціялісти.

Крім сего на руки конґресмена Лондона і голови комісії, Флода, прийшла велика скількість листів і телеграм. Між телеґрамами найзамітнійші були телеграми від соціялістичних партій ріжних невтральних держав Европи, а також від англійської независимої робітничої партії, яка внесла в англійськім парляменті резолюцію за миром.

На переслуханя призначені були два засіданя комісії, одно в четвер (24. лютого), друге в пятницю (25. лютого).

Промова Моріса Гілквіта. Перша згадка про Українців.

Перший промовляв делеґат Екзекутивного Комітету американської соціялістичної партії, Моріс Гілквіт з Ню Йорку.

„Злучені Держави, — сказав він — повинні стати на сторожі цивілізації сьвіта, а тимчасом вони стали супом, що ситіє трупами. Ми багатіємо коштом щастя міліонів людий. Ми потішаємо ся богацтвами, які нам приходять з причини війни. Скличмо конґрес невтральних держав, а воюючі держави послухають голосу сего конґресу. У всіх воюючих державах змагаєть ся щораз більше бажанє мира, однакож жадна з них не хоче виступати з пропозицією мира, побоюючись, що противники візьмуть се зараз за признаку її ослабленя. Коли однакож має настати мир, то Злучені Держави повинні допомогти до сего, аби був се вічний мир, аби не було більше причин до війни. Причин до війни не буде передівсім тоді, коли не стане в Европі поневолених народів, за яких били би ся між собою чужі тим народам держави. Чехи, Українці, Литовці, Фінляндці і другі поневолені народи повинні дістати наслідком сеї війни волю і самостійність, а ділом Злучених Держав є підперти змаганя сих народів, бо остаточно всесьвітний мир є таксамо в інтересі Злучених Держав, як се є в інтересі воюючих держав“.

Лондон, Січинський і Рафалович говорять про домаганя Українців.

Крім Гілквіта згадував про Україну і домаганя Українців також самий автор резолюції Маєр Лондон. З української делеґації зложили заяви про українську справу та події Українців пп. Мирослав Січинський і Джордж Рафалович. Сї заяви будуть надруковані дословно в урядовім протоколі з переслуханя.

Члени комісії виказують заінтересованє.

З неукраїнських представників слід вказати на заяву чеського делеґата Перґлера з Кріско, Айова, який також дав незвичайно влучні відповіди на питаня деяких членів комісії, що бажали довідати ся дещо більше про причини війни. Підчас дискусії з Перґлером висловив ся посол Купер з Віскансин, проґресивний републиканець, що „чим скорше позбудемо ся тайної дипльоматії, тим скорше усунемо небезпеку воєн“. Взагалі деякі члени комісії проявляли пильне заінтересованє тим, що говорили декотрі бесідники.

Визначні бесідники.

Визначними бесідниками перед комісією були: стейтовий сенатор Монтґомері із Зах. Вірджінії (говорив в імени майнерської юнії), посол до пенсильванської леґіслятури Джеймс Морер, (в імени Пенсилвенської Федерації Праці) та посол до нюйорської леґіслятури Шіпляков. Говорило також кілька женщин з жіночих орґанізацій, що бажають мира. Сенатор Монтґомері підчеркнув у своїй промові, що майнери могли би перебити всі пляни війни, коли би підчас війни зачали страйк і перестали добувати уголь. Промова сенатора, який в додатку заявив ся проти воєнних приготовань, зробила велике вражінє на членах комісії. Також викликала поважне вражінє промова Гемптона Річа, орґанізатора і редактора головного урядового орґану фармерського виховавчого і кооперативного союза, що має около 3,000.000 членів.

Наслідки переслуханя.

Комісія не заявилась нічим, що думає зробити з резолюцією Лондона і може ніколи не буде звісно, оскільки переслуханє перед комісією причинило ся до втихомореня воєнного руху американського правительства та до бунту в палаті репрезентантів і в конґресі проти політики правительства. Треба лише занотувати знаменний факт, що на першім засіданю комісії був кождий з її членів, а в кілька годин потім, як Гілквіт у своїй майстерній промові вияснив засади резолюції, розійшли ся вісти про бунт конґресу проти воєнних намірів правительства і небезпека війни раптом розвіяла ся. Для Українців переслуханє перед комісією для заграничних справ важне тим, що се перша нагода, коли українська справа стала предметом уваги конґресу Злучених Держав і про Україну перший раз згадають досить просторо урядові протоколи конґресу та звернуть увагу ширших кругів в Америці на українське питанє. В дійсности се вже й почасти стало ся, однакож про се не пора сим разом говорити.

П. **Мирослав Січинський**, іменем Федерації Українців у Злучених Державах предложив комісії конґресу отсей меморіял в справі освободженя українського народа в Европі:

THE EMANCIPATION OF THE SUBMERGED (SUBJECT) NATIONALITIES IS POSSIBLE EITHER THROUGH A DISRUPTION OF THE EMPIRES OR THROUGH THE ESTABLISHMENT OF FEDERATIONS.

On behalf of the Ukrainian Federation of the United States, which is a Union of Ukrainian Societies in this country, I wish to state that we firmly believe that no durable peace, no democracy and no economical prosperity in Eastern Europe is possible without the emancipation of the submerged nationalities.

National oppression — a cause of the war.

This war is being waged not only for the world's trade and for the domination of the colonies in Africa and in Asia, but also for the rule over "Colonies in Europe", those submerged countries which, having lost their self-government, are now governed and exploited by their more powerful neighbors.

The Ukraine, Lithuania, Poland, Bosnia and Macedonia have not been of late administered by their own people. The Ukrainians of Austria-Hungary have been ruled (in Eastern Galicia) by the Polish and (in Hungary) by the Magyar aristocracy and bureaucracy; the Ukrainians, the Lithuanians and the Poles living in Russia have been ruled by Muscovite officials; the Serbs of Bosnia by the Austrian Germans and Magyars, and the Bulgarians of Macedonia by the Serbian Government. Being under foreign domination and divided between two or more empires these countries have for a long time invited conquest on the part of the military powers. But what the submerged nationalities work for, and long for, is self-government.

The only parts of Europe which have achieved internal harmony are the well-established national States.

The national oppression bars progress.

In the Austro-Hungarian and Russian Empires the racial strife is so intense and persistent that cultural progress is almost at a standstill and popular government is unworkable.

The economical progress of submerged nationalities is slow, they neither produce much nor buy much. Their entire spiritual energies are devoted to keeping their peculiar nationality alive. It is a tremendous waste of human energy—this policy of denationalizing — which the European autocracies, bureaucracies and feudal aristocracies are applying to the minor or less developed nationalities and races.

The national oppression does not succeed.

It ought to be emphasized that races and nationalities in Europe are rooted in the ground and do not mix like the racial units of the United States.

In the same way as it is natural that the many racial units, scattered here and there amongst a nonkindred population in the United States of America, do not demand any home-rule on the racial basis, so it is for the various and homogeneous peoples in Europe, inhabiting various territories to have the desire to govern themselves on their own lands which they had occupied for ages.

In spite of long suppression, the European nationalities do not die. Neither did the Russian government during two hundred years succeed to Russify 25,000,000 of Ukrainian or the so-called "Little Russian" peasantry, whom they deprived of the use of their mother tongue in all schools; nor did the well-organized action of the Prussian aristocracy during twenty years succeed in Germanizing the Poles in Posen.

Since the American and the French Revolution awakened the European peoples to democracy, Europe has had scores of revived races, but no example of a dead one.

The submerged nationalities number about one hundred million people.

The submerged but revived nationalities of Eastern Europe are now divided among three empires—the Russian, the German and the Austro-Hungarian. They comprise the Finns, the Esthonians, the Letts, the Lithuanians, the Poles, the Bohemians, the Slovaks, the Slovenes, the Croatins, the Serbs and last but not least, the largest of them and least known, the Ukrainians, known as "Little Russians" in the Russian Empire and as "Ruthenians" in the Austro-Hungarian Empire.

Altogether about one hundred million people are looking to the peace conference to have their future determined.

One way out of it.

As Greece, Serbia, Roumania and Bulgaria have been separated from the Turkish Empire and organized into separate States, to the great damage of Turkish imperialism, but to no real detriment of the Turkish people and to a great consolidation, economic improvement and spiritual uplift of the Greek, Serbian, Roumanian and Bulgarian peoples, as well may Finland, Baltic provinces, Poland and Ukraine be separated from Muscovy during this war.

Should the Russian Empire lose Ukraine, that is the whole of South Russia, as it has lost Poland, then the rich Ukrainian country abundant in mineral resources of every kind ought to be given the opportunity to shape its own destiny and not become a Polish, a German or an Austrian province. Ukraine is peopled by a thrifty, capable and democratic race of 35,000,000 people, who are recognized as a distinct nationality by the Imperial Russian Academy of Sciences of Petrograd but not by the Russian government, the race whose ancestors had organized the first republic of modern times in Eastern Europe, and now is furnishing the best forces in the struggle for democratisation of Russia.

The Ukrainians ought to be given the right to decide for themselves, by means of a plebiscite or otherwise, whether they desire to form an independent State, or a Federation with some other nation or nations. This ought to be one of the principal demands of the Congress of the Neutral Powers on the belligerents, since only with realization of the principle "every nationality the master on its own territory", the vital interests of neutral nations can be safeguarded and the permanent peace established.

In case of dismemberment of the Russian Empire similar opportunity in the interest of peace ought to be given also to Poland, Lithuania and Finland.

In case of a dismemberment of Austro-Hungarian Empire Eastern Galicia peopled by Ukrainians ("Ruthenians") should not become a Polish nor a Russian province. The ten different racial territories of which Austro-Hungary is composed should not be divided among neighbors, but should decide about their future by means of the ballot, by means of the expression of the popular will, under the supervision of neutral special delegates.

Common interests, common language and common descent are among the causes of existence of nationalities, but the popular will is nationality. We see this most clearly in the case of the United States. "Americans belong to every race and type under heaven. They speak all the tongues and represent every creed of the world. One thing every every creed of the world. One thing they have in common: their choice. America is a nation of those who willed to be Americans." (The Unpopular Review).

The same can be said about European nationalities.

Ballots should be used to settle the question of nationality.

Is it not right to believe that the United States representative to the Peace Conference will stand for this principle? He may be outvoted. Then there is another practical possibility for liberation of the submerged nationalities without disruption of the Russian, the Austro-Hungarian, or the German empire. A practical solution of a seemingly difficult problem.

A practical solution of a seemingly difficult problem.

Self-government is enjoyed by the Italian, French, German and Rheto-Roman sections of the Swiss Republic and is an example of how nationalities, without losing their distinctive qualities and their individuality, may blend into a higher unity and form an international federation. The desirability and the possibility of such federation is strongly expressed even by the constitution of—Austria. Section 19 of this Constitution runs as follows: "All races of the State enjoy equal rights and every race has an inviolable right to assert its nationality and to cultivate its language. The equal rights of all languages of the country in school, office and public life, are recognized by the State."

This Constitution has many times been tramped into the dust by the feudal nobility and other mediaeval powers of Austria, but by an extension of equal political rights Austria has been making steady progress towards the ideal of self-government of nationalities. *Had this Constitution been lived up to, Europe might have been spared this war.*

If Austria had been compelled fifty years ago to recognize in her Constitution the equal rights to self-government for all Austrian nationalities, then we cannot say any more that the principle of national autonomy is a dream and that the liberation of submerged nationalities is an Utopia. Great political rights have often been proclaimed a long time before they could be enjoyed. What Eastern Europe needs is the realization of the principle of national autonomy as expressed in the Austrian Constitution and the unification of self governing nationalities into a federation similar to the United States of America.

Is it not proper to expect that the American Delegates to the Peace Conference will proclaim on behalf of the one hundred million free Americans the right of one hundred million oppressed Europeans to enjoy self-government in those federations which they may form?

Is it not right to expect that the Peace Conference, influenced by the Great American Republic, will proclaim the guarantee self-government to all racial territories in Russia and Austro-Hungary, just as all American States enjoy self-government, being at the same time united into the United States of America?

П. **Джордж Рафалович**, секретар Британського Українського Комітету предложив комісії конґресу отсей проєкт розвязки українського питаня в Европі по скінченю теперішної війни:

STATEMENT CONCERNING THE DESIRE FOR LIBERATION OF THE UKRAINIAN PEOPLE.

Read before the Foreign Affairs Committee of the Congress in Washington on February 25, 1916.

If the lot of the subject nations of Europe, which have a recognized National standing like the Poles or the Bohemians, is hard, that of a subject Nation like the Ukrainians is yet considerably harder. Although the Ukrainians (known as Little Russians in South Russia and as Ruthenians in Eastern Galicia) are the most numerous of all the subject nations (they number roughly speaking 29,000,000 under Russia and 4,000,000 under Austro-Hungary), they are not recognized as a separate people and the articles 1, 2 and 3 of the resolution now before you make no mention of them.

Nevertheless, they form a unit, with well defined boundaries, and enjoy all the possibilities, economical and otherwise, which are necessary to the independent life of an independent Nation. The figures I have given are further increased, if we consider the number of Ukrainian emigrants. That is over 1,000,000 in Siberia; perhaps 600,000 in the United States and at least 300,000 in Canada.

There has been much affirmation on the part of several statesmen, both in Great Britain and France, about the sacred rights of the small nationalities and about the wish to defend them against domineering Empires. The Ukrainians who belong to an individualistic, but highly democratic nation, who have never, in the whole course of their history waged a war of conquest, have based some expectations upon this principle laid down by Sir Edward Grey at the Bechstein Hall, March 22, 1915. (That all small nationalities should be free to live, working out their own forms of government for themselves and their own development, whether they be great states or small states in full liberty).

Unless the principle of a separate Ukrainian Nationality is recognized at the Peace Conference, both another European war at no distant date and a rising within the Southern Provinces of the Russian Empire must be reckoned with.

Many problems, apparently insoluble at present, could be solved by the recognition of an independent Ukraine.

First of all, the Jewish question in Russia and Poland would be settled. All the Jews of Russia are confined within the Pale. The Pale of Settlement, that huge Ghetto, is nothing but Ukraine, Poland and Lithuania, all of them making together the Southern and Western provinces of the Russian Empire. A free Ukraine, if we consider the well-known religious tolerance of the Ukrainian peasantry, would make no more difference between the Jews and Christians than does the Republic of the U. S. A.

Since Ukraine commands the Black Sea, the freedom of the Bosphorus and of the Dardanelles would be ensured for all trading nations by common consent. This the Turkish Government knowns well, and a smaller power than Russia, or at least a less aggressive one, would be a more welcome neighbor to Roumania and Bulgaria, as well as to Turkey.

Then again, a free Republic comprising all the Southern and Middle Slavs, independent of Russia and of Austria, would at last become a possibility.

The movement of propaganda which the Ukrainians have now started in all neutral and belligerent countries has for aim the increase of the number of their friends. I may here state that we founded four years ago, in London, a special British Ukraine Committee, in order to try to arouse sympathy for the Ukrainian claims.

The special geographical and racial character of the Balkanic circumstances and of those of the whole of Eastern Europe generally needs to be emphatically pointed out. No peace can be secured, no federation of Eastern European peoples can be established, until the principle of Ukrainian separate nationality has been once and for all recognized. This does not necessarily entail separation from other Nations.

George Raffalovich,
Hon. Secretary the Ukraine
(British) Committee.

THE UKRAINIANS HOPE TO OBTAIN LIBERATION AFTER THE WAR.

(Annexed to G. Raffalovich's statement.)

The demands of the Ukrainians are not difficult to follow. In the Russian Ukraine they suffer from oppression, persecution and the stifling of their national life due to a desire to Russianize them. In the Hungarian Ukraine they are not even admitted to exist. In the Austrian Ukraine they have at least the possibility of securing full liberties in Bukovina, while in Galicia they have practically the same rights; but in effect these are considerably restricted by the Polish aristocracy dominating the Polish Western as well as the Ukrainian ("Ruthenian") Eastern Galicia.

The Ukrainian people emphatically assert their right to decide alone of the future of the territory in which they form the majority whilst guaranteeing the religious and cultural autonomy of the minorities therein.

Realizing, however, that this ultimate aim may not be accomplished in the near future and not unmindful of present conditions, they set down the following possibilities:

I. If the status quo be preserved.

(a) That the Ukrainian territory of Austria-Hungary be transformed into one Ukrainian province with an independent Diet where the Ukrainian nation, as a partner in the Austro-Hungarian Federation, may work out its own national and economic salvation independent of Polish Western Galicia and of the Roumanians, the Magyars and the Austro-Germans of Bukovina and Hungary.

(b) That the principle of Ukraine nationality be at last recognized by Russia and entered once for all into the official Statute-Books and that the Ukraine should enjoy at least such measure of autonomy as Finland enjoyed before 1900 (time of Bobrikoff) the conditions of union of those two countries being that autonomy had been guaranteed by the Czar or his envoys to both. (1654 to the Ukraine, 1809 to Finland).

II. If the war results in the acquisition of Galicia and Bukovina by Russia, that at least the same small amount of national self-government enjoyed before the war by the Ukrainians in these provinces be guaranteed to all Ukrainians by the Treaty of Peace.

III. If Austria should conquer part of the Russian Ukraine, that an autonomous Ukrainian State be provided for by the Peace Congress to be made up from as much of the original Ukrainian territory as will secure common consent. This along with the establishment once more of the Kingdom of Poland and of a free Lithuania would prove to be not only to the advantage of the most interested powers, Austria, Russia, Germany and Roumania but it would also benefit the rest of the world and tend to make the European equilibrium more stable.

(Меморіял п. М. Січинського і проєкт п. Дж. Рафаловича в мові українській подамо у слідуючім числі „Свободи“).

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States: $2.00 per year, $1.00 per 6 months, 0.75 per 3 months	В Злучених Державах: на рік $2.00, на пів року $1.00, на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries: $3.00 per year, $1.50 per 6 months, $1.00 per 3 months	В місті Jersey City, до Канади і других країв: на рік $3.00, на пів року $1.50, на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS — MEMBERSHIP LABEL

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

ФОНД ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖЕРТВ ВІЙНИ.

158. **Гейзелтон, Па.** На коляду, котрою заняв ся Яків Стецкевич, зложили жертви слідуючі добродії: Я. Стецкевич, Н. Козар, Л. Ткачишин, Л. Шегеда, С. Кліповський, В. Нидак, Ф. Кадиляк, С. Бульгарий, П. Земледух, С. Цепенюк, І. Задорожний, В. Козюк, Ф. Николяк, І. Витюк, Н. Галик і В. Луговий по $1.00; В. Шляхтянчин 75 цнт.; І. Дріль, І. Шараварко, С. Максимишин, А. Максимишин, Н. Осадчук, П. Осадчук, Е. Радинська, І. Радинський, Ст. Шушко, М. Мардиняк, Л. Триш, Н. Триш, М. Гнатюк, Д. Гнатюк, Ф. Макарик, М. Драль, О. Гордійчук і Н. Козлюк по 50 цнт.; О. Панько 30 цнт.; Я. Витюк, В. Корепецька, М. Осадчук, П. Вийванко, А. Працько, І. Жинчак, І. Кодиляк, С. Сліварський, С. Макарик, І. Шафранець, К. Пенц, В. Шипула, М. Триш і І. Косіян по 25 цнт.; А. Вапа 20 цнт.; Савка 15 цнт.; В. Томко 10 цнт. Разом $30.50. — В 1914 р. зібрано слідуючі жертви: С. Стратій 75 цнт.; М. Гнатюк, Я. Стецкевич, І. Касіян, Н. Лайош і К. Бучковський по 50 цнт.; Н. Осадчук, М. Триш, С. Максимишин, А. Максимишин, І. Радинський, К. Чаліко, І. Панько, І. Матрончук, Ф. Кулиняк, І. Шараварко, В. Муджин, А. Дріль, В. Голодрига і Я. Вітюк по 25 цнт.; Н. Шлапак 20 цнт.; дрібні жертви 30 цнт. Разом $38.50. Чек на $7.50 був протестований; остало $30.50, з чого на Фонд визволеня України призначено $11.50. — Лишаєть ся $19.00

159. **Пітсбург, Па.** На коляду, котрою заняла ся читальня „Просьвіти" ім. др. Ів. Франка, зібрали при Українській Пресбитеріянській церкві $10.00

160. **Брентфорд, Онт., Кан.** П. Череватий жертвував $1.25

161. **Нюарк, Н. Дж.** На весілю у Гринька Стахури на руки Г. Стахури зложив Іван Копух $1.00; дрібними датками $4.00. — Разом $5.00

162. **Пасайк, Н. Дж.** На хрестинах у П. і О. Гука, зібрав Василь Шурак $7.00

163. **Джерзи Сіти, Н. Дж.** Онуфрій Курочка зібрав на весілю у Павла Ландяка $3.10

164. **Менвіл, Р. Ай.** На руки Стефана Лапчинського зложили: М. Махнацька і М. Копановська по 50 цнт.; дрібними жертвами $1.10. — На забаві у Б. Ванкевича на руки Стефана Лапчинського зложили жертви слідуючі добродії: А. Вец, І. Гончарик, К. Сирко, М. Ярошевський, Б. Ванкевич, М. Савка і С. Лапчинський по 25 цнт. — Разом $3.85

165. **Стейпелтон, Н. Й.** На коляду, котрою занялись члени Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211 У. Н. С., а се: Марко Каралюз, Василь Корпан, Андрій Лазар, Іван Грицик і Антін Іванців зібрано $19.75

166. **Картерет, Н. Дж.** На хрестинах у Й. К. Марковича, на руки М. Мачишина і В. Лещика зложили жертви слідуючі добродії: Й. Маркович 50 цнт.; М. Сокальський, В. Лещик, Я. Мачишин, Т. Фецак, Т. Кузминський, І. Лещик, А. Бобенчик, І. Сокальський, Н. Гамадик, І. Бурак, М. Мачишин, Г. Лиско, А. Гамадик, К. Савчак, Р. Лещик, М. Мачишин (стар.), І. Маркович і З. Мачишин по 25 цнт. — Разом $5.00

167. **Вунсокет, Р. Ай.** На хрестинах у І. Журавля на руки Ю. Самборського, зложили жертви слідуючі добродії: І. Журавель, Ю. Самборський, Н. Коцюба, П. Стрик, І. Макольондра і М. Високий по 50 цнт.; І. Сушницький 30 цнт.; О. Чубай, М. Шкрабський, М. Корчовий і К. Рибак по 25 цнт.; В. Байберович, С. Шкрабський і Г. Познаровський по 10 цт.—Разом $4.50

168. **Ню Йорк, Н. Й.** На весілю у Николи і Катерини Колоси на руки О. Васильціва зложили жертви слідуючі добродії: І. Калакович, І. Гусак і К. Мазур по 50 цнт.; О. Ганс, А. Ремвід, Лобій і І. Кришко по 25 цнт.; Ф. Леньговий і В. Васильців по 20 цнт.; дрібними жертвами 20 цнт. — Разом $3.10

169. **Іст Йонгставн, О.** На хрестинах у Йосифа Мушинського на руки Романа Якимчука і Й. Малиса зложили жертви слідуючі добродії: Р. Якимчук і М. Мушинський по $1.00; В. Яворський, В. Остроський, І. Нановський, І. Крушельницький, С. Інкевич, Й. Залановський і М. Сятовський по 50 цнт.; І. Милинчук 25 цнт. — Разом $5.75

170. **Ню Александрія, Па.** На Рождество Христове зібрано $22.92. — На хрестинах у М. Войтка зібрали Н. Кіч і Дм. Мельник $6.10. — На хрестинах у В. Телегіди зібрали Н. Кіч і Мих. Палик $8.75. — На хрестинах у Г. Телегіди зібрав Н. Кіч $2.00. Разом $39.77. Розхід колядників і пересилка гроший $2.92. — Остає $37.85

171. **Байон, Н. Дж.** З нагоди Рождества Христового, члени бр. св. Димитрія, від 167 Р. Н. С., зложили на руки А. Дайка слідуючі жертви: Р. Шибіль, А. Павлюк, А. Дайко, Ю. Воробець, І. Возняк, С. Романський і Ол. Холявка по $1.00; Цімка 60 цнт.; Т. Зачка, І. Ковалик, Т. Задорецький, М. Тарновський, С. Заходняк і С. Щепаник по 50 цнт.; В. Мацюба 35 цнт.; Н. Сеник, Д. Підгайний, Р. Задорецький, Г. Малькут, С. Вурчинський, А. Малькут, К. Працьовита, К. Білинська, Н. Курчовський, Д. Протовський і Н. Кримар по 25 цнт.; Сеник 20 цнт.; П. Сеник, І. Гориц і І. Дацко по 10 цнт. Разом $14.20. Пересилка 12 цнт. — Остає $14.08

172. **Ню Йорк, Н. Й.** На весілю у Н. Стельмащука, зібрали Теодор Скоробогатий і Кіндрат Чайка $2.75

173. **Рочестер, Н. Й.** Прогресивна Громада прислала чистий дохід з представленя, котре відбулось дня 22. січня с. р., в сумі $20.00

174. **Ню Александрія, Па.** На хрестинах на руки М. Ткача і М. Балика зложили жертви слідуючі добродії: М. Ткач $1.32; І. Томашевський, В. Андрикулиш і М. Клим по $1.00; М. Балик, М. Іванишек, І. Мельничок, І. Кутарський, П. Цимбаліста і Ю. Яцишин по 50 цнт.; В. Матвіїв 30 цнт.; О. Двира, О. Климович, Я. Войтек, І. Поступак, В. Шелегіда, І. Шелегіда, В. Герман, І. Памгуляк, М. Іваничко, І. Лудів, Г. Пішко і М. Войтко по 25 цнт.; М. Богоніс 15 цнт.; М. Мецида 13 цнт. — Разом $10.00

175. **Нюарк, Н. Дж.** На бали тов. св. Петра і Павла, від. 27. Р. Н. С., зібрали Михаїл Шеремета і Григорій Малярський $9.00

176. **Менвіл, Па.** Коляда, котрою заняли ся члени Бр. св. Арх. Стефана, від. 181 Р. Н. С., а се: П. Казан, П. Борозний, І. Шевчук, А. Патрило, С. Лабинський, М. Клюк, Д. Сулима, К. Павук, М. Чачковська, М. Нитка, А. Адамська і Р. Фостик, заколядували $65.35. Пересилка гроший 35 цнт. — Остає $65.00

177. **Гудсон, Н. Й.** На вічу, котре відбуло ся дня 10. лютого с. р., зібрано $17.27

178. **Елізабетпорт, Н. Дж.** На коляду, котрою заняли ся В. Кривяк, І. Бобяк і Я. Красновський, зложили жертви слідуючі добродії: тов. ім. М. Січинського, тов. „Укр. Сокіл", тов. „Запорожська Січ" і Бр. св. Михаїла по $2.00; І. Яворський $1.50; С. Дзюба $1.05; І. Лисий, Я. Семенка, П. Гаврія, С. Цимбалюк, Я. Красновський, І. Кулинич, Л. Малафій, І. Станько, П. Могила, М. Костишин, К. Лаврів, М. Лещук, М. Фургос, С. Пілот, П. Маркович, І. Левицький, Ш. Бобляк, Ю. Шевчук, П. Пітула, К. Березюк, І. Урбан, Ю. Шевчук, В. Кардаш, Ю. Бегер і Д. Фортуна по $1.00; Ф. Шпак 55 цнт.; С. Чечель, М. Чорний, М. Галічович, М. Костишин, С. Фуртас, М. Шнира, Я. Замоточий, К. Боринь, М. Коритко, С. Богдан, О. Конопка, Т. Оршуляк, Т. Кобрин, Ш. Щопка, А. Могила, Г. Рудницький, М. Могила, Г. Генега, Т. Чечель, І. Генега, Г. Богданович, І. Наконечний, І. Наконечний, П. Васляк, К. Васляк, А. Станиславишин, А. Зигмонт, А. Бурачок, М. Йосифишин, В. Смолинець, В. Кіценюк, Ю. Паращук і В. Скоренький по 50 цнт.; І. Хитра 49 цнт.; М. Сапса 45 цнт.; І. Кіценюк і Г. Кінащук по 35 цнт.; А. Пайпер, К. Галінович, К. Чечель, К. Чечель (молод.), Е. Галінович, З. Кіценюк, С. Процан, С. Фуртас (старший), Т. Мотуцевський, М. Огар, В. Макуляк, З. Кіценюк, І. Пілат, І. Пришляк, І. Кіценюк, І. Попіль, С. Чечель, А. Фуртас, І. Чечель, В. Генеат, Ф. Трач, Т. Чопик, С. Генега, І. Генега (Лучків), К. Янків, А. Молойд, Т. Генега, І. Лехкий, П. Горбатий, І. Отаманчук, Р. Лиса, Г. Генега, І. Генега, С. Пришляк, А. Гелета, Т. Грушка, М. Колодій, К. Мазурик, Є. Колодій, Софрон Колодій, А. Рудницький, І. Кіт, А. Бацала, С. Чечель, Д. Чечель, Е. Морозовський, Й. Матолина, П. Остапчук, М. Маркович, Н. Янків, О. Ярковська, З. Пивоварчик, С. Могила, І. Токар, Й. Козік, Д. Друга, П. Кудрик, П. Шумик, Г. Маркович, В. Пчирай, П. Кіхепан, Т. Олійник, П. Ковальчик, С. Сера, І. Федорко, К. Федорко, К. Питяк, К. Стефаницька, Е. Даниляк, С. Т. Потоцький, І. Дмитрів, С. Доворницький, С. Москаль, М. Захарчук, А. Пука, В. Васляк, В. Васляк, А. Латкович, Ф. Картачок, С. Пупка, Ф. Маруњка, А. Брода, І. Павліна, Т. Глух, С. Дмитрів, І. Йойк, С. Копальницький, П. Карнега, В. Сакс, М. Біляи, І. Момдзяк, А. Янош, З. Ковальчук і В. Маланчин по 25 цнт.; М. П. Московік 15 цнт.; М. Гангушко, М. Вішневська, М. Одух, С. Кодовач, М. Фицок, І. Гнатюк, С. Гнатюк, В. Дорош, В. Дуда, П. Гаврія, П. Вовчар, І. Івановський і П. Кончер по 10 цнт. І. Козак 5 цнт. Разом $80.45. — Тов. „Укр. Сокіл" з вигравки $6.37. — За тикети з концерту $3.00. — На весілю у І. Валяра зібрано $5.80. — Додаток до концерту $2.25. — Тов. „Укр. Сокіл", податок за падолист м. р. $2.15. — Тов. ім. М. Січинського, податок за 2 місяці і за грудень м. р. $1.30. — З віча, котре відбуло ся 23. січня с. р. $57.23. — На хрестинах у Т. Генеги зібрано $5.00. — На весілю у І. Фостика зібрано $4.30. — „Укр. Сокіл", податок за лютий $3.60. Всі збірки разом $171.45. Зі сего жертвовано Жертвам Війни $50.00
на Січових Стрільців $60.00 і на Фонд визволеня України $50.00. Остало в касі $11.45.

179. **Лоренс, Масс.** На руки Ів. Люсака зложили за відзнаки У. Н. Ради слідуючі: П. Німировський і Ц. Савчин по $1.00; М. Мелешка, А. Мелешка, А. Юнка, В. Глушко, М. Фельварків, П. Марталок, Д. Підкова, М. Крупич, П. Родавець, Д. Куляк, В. Юрків, І. Красуцький і І. Васишак по 50 цнт.; А. Пронь, М. Пронь, ЕН, і І. Васишак по 50 цнт.; А. Пронь 30 цнт.; М. Пронь, К. Сольман, К. Нестор, Д. Макуць, Ю. Шопяк, І. Матвіїв, В. Хлипавка, А. Хлипавка, І. Наріњюк, І. Борис, Й. Костецький, І. Палій і І. Медвідь по 25 цнт. — На забаві у А. Мелешки і А. Йонки зібрано від слідуючих добродіїв: М. Мацюнюк 50 цнт.; І. Люсак, А. Мелешка, А. Мельницький, І. Карачевський і Ю. Гвоздецький по 25 цнт.; Ю. Шопюк 10 цнт. Разом $13.90. Оплата і пересилка відзнак $1.97. — Остає $11.93

180. **Ню Йорк, Н. Й.** На весілю у С. Іванчука, зложили на руки Мартина Самодиса слідуючі жертви: М. Гапій $1.00; А. Смолій 50 цнт.; дрібними датками $2.14. — Разом $3.64

181. **Джерзи Сіти, Н. Дж.** Антін Описик зібрав на книжочку ч. 32. У. Н. Р. $1.10, а від себе жертвував $3.90. — Разом $5.00

182. **Рочестер, Н. Й.** На руки Івана Бодака і Івана Романів, зложили жертви слідуючі добродії: М. Плюта $1.00; М. Дуда, В. Плюта, Т. Романів, Г. Капітан, М. Івасик і І. Горбусь по 50 цнт.; О. Лібуш, М. Гавриляк, А. Холява і Д. Тарнівський по 25 цнт. Разом $5.00. — На руки Паранки Базюк і П. Привнака, зложили слідуючі добродії: К. Бурка, А. Бричило, Т. Свереда, Т. Муца, К. Федькіа і З. Іваськів по $1.00; П. Гоїв, К. Олексин, З. Менчишин, М. Теребушка і А. Горішна по 50 цнт. Разом $8.25. — На забаві у Григорія Тихого, на руки В. Лупишиного зложили слідуючі добродії: В. Лупишин, Ю. Крайовський, С. Гунчак, Г. Британ, Н. Бовський, І. Британ, І. Мазур, М. Летечка, С. Чарнецький і Г. Тихий по 25 цнт. Разом $2.50. — На забаві у М. Лопчака, зложили на руки І. Біласа і І. Скорохода слідуючі добродії: М. Грицак, М. Лопчак, Д. Скорохода і І. Білас по 50 цнт.; І. Скорохода, М. Яцків, А. Печеровська, А. Окрецкий і І. Заверуха по 25 цнт. Разом $3.25. — На руки Івана Пастущина зложили слідуючі добродії: Н. Бандач і П. Сверида по 50 цнт.; дрібними датками $2.75. Разом $3.75. — На забаві у Гарасима Данилишина зложили на руки Н. Пасiака слідуючі добродії: М. Костецький $1.00; С. Данилишин і Г. Борецький по 50 цнт.; М. Грицак, М. Галушка, М. Юрків, Л. Олійник, М. Дністровський, І. Силяк, П. Бамбуровський, Г. Напірка, Н. Паснак, Н. Грицак, І. Шеремета, І. Білас, В. Іванушка і А. Тимків по 25 цнт. Разом $5.50. — На забаві у С. Худака зложили на руки Г. Тихого слідуючі добродії: І. Кафран, С. Худак, Г. Тихий і Н. Чоловський по $1.00; С. Гунчак, Г. Британ, Д. Пукіт і В. Песюк по 50 цнт.; Г. Андрусів 25 цнт.; В. Воробець і В. Яницький по 20 цнт. Разом $8.65. — Дрібна збірка на парафіяльній гали $5.07. За книжки колекторські $1.25. Остає $3.72. — Загальні збірки зібрані в 1915 р. $38.72. — З нагоди сьвят Рождества Христового, члени Бр. св. Йосафата, від. 217 У. Н. С., зложили на руки В. Лупишина слідуючі жертви: Т. Маніла $2.00; В. Демчак, І. Тупчак, І. Швець, П. Бозмюк, М. Русин, Н. Фізер, П. Перун, А. Бобуш, М. Перун, І. Фіч і С. Гопсак по $1.00; Т. Янкув, Т. Нищит і Г. Данилів по 50 цнт.; Г. Кузь 40 цнт.; Ю. Фрига, А. Янків, А. Висоцький, І. Висоцький і І. Фіч по 25 цнт. З Рочестер, Н. Й.: І. Застроцький, П. Свереда і Н. Перчик по $1.00; К. Тапчук 50 цнт.; С. Капітан 35 цнт.; Д. Юшка і Н. Савульський по 25 цнт. Разом $20.50 Подорож до Шарлаті $1.00. Остає $19.50. — На коляду, котрою заняло ся тов „Запорожська Січ", від. 367 У. Н. С., зложили жертви слідуючі добродії: М. Лисак і Й. Ярушевський (Поляк) по $5.00; Г. Сухарчик і В. Мельник по $2.00; І. Черненький, Н. Кузлик, В. Мельник, С. Левицький, В. Башук, Д. Затканицький, Н. Перчик, І. Скорохтий, Д. Бігун, Н. Заткальницька, Д. Захарків, Яницький, Г. Кушлик, В. Богай, Д. Балацко, М. Бойчук, О. Андрусів, Ф. Чіпра, В. Лупишин, П. Швець, П. Мороз, Н. Залецький, Т. Кучмій, Н. Митрофайло, Н. Пастирнак, Гуняк, Зазуля і І. Цюбик по $1.00; Турчинський 75 цнт.; Гранковський 65 цнт.; Л. Чоловський, І. Гошовський, С. Півторак, А. Перчик, А. Попадюк, Г. Швець, Т. Коломиєць, І. Тимків, Ю. Бопко, Ф. Дякун, Теребушка, Залецька, Романко, Паньчишин, Цибух, Павлів, Цвібак, Довгий і Таркунець по 50 цнт.; Ф. Сорохтий 45 цнт.; Н. Сорохтий 40 цнт.; Купий 35 цнт.; І. Попадюк і І. Бургер (Поляк) по 30 цнт.; Умнак, С. Андрусів, Мостовий, Дороф, М. Федун, М. Попда, П. Дякун, Ф. Попович, Д. Шевчук, І. Романишин, К. Микитин, М. Башук і Н. Филипович по 25 цнт.; Н. Башук 20 цнт.; Кравчук 15 цнт. Разом $59.30. З сеї суми тов. „Запорожська Січ", від. 367 У. Н. С., відтягнуло $10.00 на свій прапор; на образ до церкви св. Йосифа в Рочестер, Н. Й. $4.45. Остає $34.75. — На коляду, котрою заняли ся члени Бр. св. Йосафата, від. 217 У. Н. С., зложили на руки І. Пастущина слідуючі жертви: В. Мельник $2.00; П. Благий, І. Лупишин, Т. Квасниця, С. Сверида, І. Мелих, М. Віхар, С. Іванів, Р. Козловський, Г. Боднар, Н. Климців, В. Пакула, Н. Морашко, П. Ковцун, І. Лялька, В. Максимців, П. Крик, І. Храновський, Г. Петришин, О. Олексин, А. Коротач, Т. Цимбаліста, І. Олійник, І. Крик, М. Стрілець, В. Скробач, І. Тенька, М. Гуняк, І. Шварм, М. Свереда, П. Щегельський, Н. Залецький, І. Притула, Н. Демкар, Д. Кубель, К. Чапранський і О. Очитко по $1.00; М. Гаврилів 75 цнт.; В. Кучліт, М. Яцула, Й. Кікта, І. Форманчук, С. Новак, Н. Вархолок, Н. Семеген, С. Кучмій, Н. Головка, С. Шкатій, І. Зазуля, А. Войчишин, Г. Бояновський, М. Гесіровський, Т. Шеремета, А. Маштало, О. Луців, Н. Синдунь, М. Мудрик, Н. Макогон, М. Туркевич, М. Даниців, Т. Вілик, М. Юрків, М. Мелих, П. Голембійський, К. Вільчукій, М. Бойко, А. Росоловський, Д. Федик, А. Пригода, І. Крик, М. Крик, М. Федун, І. Верецак, М. Сабола, М. Федик, А. Руда, В. Новак, А. Новак, Г. Головатий, І. Нищук, Т. Цимбаліста, Я. Андрусів, А. Андрусів, І. Шурґот, А. Мопкова, Я. Швець, М. Бінашевський, А. Романський і Н. Боднар по 50 цнт.; І. Пилипів 40 цнт.; Д. Духнич 35 цнт.; П. Полишка, І. Яницький, Т. Барословський, Магміт, В. Британ, К. Сападорський, Т. Мельник, І. Барин, В. Польовий, І. Нещук, М. Решітник, М. Вовк, Ю. Крайовський, М. Грицак, В. Бурка, П. Скорохода, М. Кузів, І. Гарасимишин, Г. Мельник, М. Цибух, Н. Вовк, О. Синдун і В. Білоус по 25 цнт.; дрібні жертви $1.15. Разом $72.40 Всі збірки разом $165.37. Пересилка 60 цнт. — Остає $164.77

183. **Паркерсбурґ, Па.** На весілю у І. Волексюка зложили на руки А. Білинського і Д. Заріцького слідуючі добродії: І. Чайковський, А. Самбірський, І. Богнат, М. Білинський, Л. Ворашак, І. Шеремета, І. Волексюк, І. Гачак, Іван Гачак, М. Костер, М. Бохна, К. Дук, А. Гачак, А. Патиковська, П. Гачак, П. Самборська, Г. Дудюк і Р. Дмитрик по 25 цнт.; З. Волощак і З. Дідун по 20 цнт.; Д. Заріцький і І. Брінгілевич по 15 цнт.; І. Кінька, І. Дмитерко і М. Задорожний по 10 цнт. — Разом $6.00

184. **Нюарк, Н. Дж.** На весілю у Андрія Смаги, зібрав Теод. Гладкий $3.10

185. **Елізабет, Н. Дж.** Стеф. Щийка зібрав $5.00

186. **Сан Франціско, Кал.** Укр. товариство зложило на руки пані Т. Данис $75.00

187. **Сиракюз, Н. Й.** На коляду, котрою занялись Т. Андрусишин і Т. Ковальчук, зложили жертви слідуючі добродії: Польський чоловік, о. Фр. Русін, А. Крук, Я. Гринчук, Н. Дідуник, Н. Клим, З. Палагнюк, Т. Бурак, Т. Новенчук, М. Дембіцький, М. Дзецюх, Я. Фішир, Ю. Мариняк, Н. Танасишин, Л. Котик, Д. Котик, А. Вокішний, І. Яворський, С. Сеньків, І. Яцура і Н. Пастушанчин по $1.00; В. Гриник 75 цнт.; І. Лупишин, І. Старовушний, М. Трач, П. Кожушок, А. Годжак, Т. Кулик і П. Ясінський по 50 цнт.; Т. Ковальчук і С. Костюк по 40 цнт.; Ю. Ковальчук 30 цнт.; Г. Сеньків, Г. Канчук, Я. Богай, К. Марків, М. Лішевецький, Н. Мовчій, С. Ковуб, О. Шпита, П. Васьків, І. Коменюк і М. Кусиш по 25 цнт.; М. Дзецюх 20 цнт.; Д. Пасія 15 цнт.; Д. Батлик і І. Кадубінський по 10 цнт.; дрібними датками 95 цнт. Разом $30.10. — На весілю у Т. Пуґаша зібрали Т. Андрусишин і Т. Ковальчук слідуючі жертви: О. Богач, І. Каній і російський Українець по 50 цнт.; А. Дідуник 35 цнт.; М. Поплавчук 30 цнт.; Т. Андрусишин, Т. Ковальчук, А. Кобран, Н. Дзецюх, Ш. Білоградич, В. Дужий, С. Костюк, І. Бобач і Т. Пуґан по 25 цнт.; Г. Вікарук, О. Скалий, Т. Рабич і Б. Кобасюк по 10 цнт.; О. Савицька, І. Числяк, А. Ханас і В. Матвійчук по 5 цнт. Разом $5.00. — З нагоди польських сьвят у Антіна Яворського, зібрав польський органіста Панський $1.00. — Разом $36.10

188. **Вашінґтон Діпо, Конн.** К. Шиш жертвував $1.00

189. **Ню Йорк, Н. Й.** На весілю у П. Каспера, зібрали Д. Присяжник і М. Шимерда $8.00

190. **Бінґгемптон, Н. Й.** На вічу дня 6. лютого с. р. жертвували слідуючі добродії: П. Ковалюк і М. Кость по $1.00; А. Ковалюк, І. Пузир, І. Цеклинський, С. Венгер, А. Малевяцький, П. Поточняк, С. Лех і Г. Іванів по 50 цнт.; А. Куляк 30 цнт.; Чарнецький, І. Тхір, Н. Пуфкий, Л. Петрак, П. Воорбець, Г. Кус, І. Кулик, Р. Лабай, Ледович, П. Панькевич, Н. Кулик, М. Гнат, В. Левкович, Боднар, І. Сташко, Т. Хиль, І. Савка, В. Пуфкий, Чарнецька, С. Марія, П. Пилюк, О. Смик, Олексюк, М. Федик, І. Бодрюк і А. Зайко по 25 цнт.; М. Ковальська і Ковчак по 20 цнт.; А. Ковалюк, І. Крайник і Г. Хиль по 15 цнт.; П. Андрусаків, Коцан, М. Ульчак, М. Добранська, Марія, Анна, К. Кулик, С. Бортак, Л. Гарлач і Т. Павчак по 10 цнт.; В. Червенюк і Пулич по 5 цнт.; дрібними датками 85 цнт. Разом $15.60. — На вічу дня 4. липня 1915 р. зібрано $42.00. Розхід виносив $39.38. Остало $2.62. — На іменинах у П. Ковалюка зібрано $11.20. — На мітінґу дня 12. грудня 1915 зібрано $9.00. Всі збірки разом $38.44. Пересилка 22 цнт. — Остає $38.22

191. **Джанставн, Па.** На хрестинах у М. Войника, зібрав А. Годчак $6.60. — На Рождество Христове зібрано $4.45. — На хрестинах у І. Чамлинського зібрано $2.00. — На коляду, котрою занялись А. Годчак, А. Цапар, Я. Біланич, А. Костик, Й. Банчарик, С. Паньчик, Ю. Сенчик, П. Смоляк і І. Коземчак зібрали слідуючі жертви: А. Годчак, А. Цапар, С. Вархола, І. Коземчак, М. Хербетко і Н. Біланич по $1.00; М. Пільовський, М. Рачик, М. Войник, Л. Смоляк, Л. Ванцьоват, Л. Арабчук, І. Матушевський, І. Цінух, А. Костик, І. Заник, В. Матушевський, Ю. Паньчик, Ю. Качмарик, Ю. Сенчик, Я. Кохарик, Е. Паньчик, П. Смоляк, Н. Оріховський іФ. Біланьо по 50 цнт.; М. Попович, А. Попович, А. Ричик, А. Коземчак, Е. Кранц, Е. Липка, Е. Вархола, Ю. Ляшик, І. Перегінець, П. Арабчук, В. Фрияак, О. Харевич, М. Запиник і М. Кравц по 25 цнт.; Андрій В. 30 цнт.; М. Бучковський 15 цнт.; М. Дурак і І. Гура по 10 цнт. — Разом $32.70

192. **Нюарк, Н. Дж.** На весілю у Беркова, зложили на руки С. Дзюбатого слідуючі добродії: Н. Берків, К. Берків і Я. Чорнюк по $1.00; А. Волек, Ю. Моращук і І. Макович по 50 цнт.; В. Гричканич, А. Соколовська, Т. Бурачок, В. Явдошин, Й. Сокальський, П. Гарматюк, Т. Дмитрів, А. Шеремета, Т. Гладкий, С. Брофина, І. Петрун, Д. Малецька, С. Дзюбатий, В. Луфняк, А. Білоус і І. Претяк по 25 цнт.! дрібними датками $1.50. — Разом $10.00

Разом $713.71
Попередно оголошено $2.930.20
ЗАГАЛЬНА СУМА $3.643.91
Семен Ядловський,
касієр „Федерації Українців в Злучених Державах"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ФОНД ДЛЯ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

(Для ранених і на шпиталь для Укр. Січ. Стрільців у Львові).

123. **Іджипт, Па.** На весілю у І. Ґураля на руки Миколая Щербатого і Г. Готя зложили жертви слідуючі добродії: М. Щербатий, О. Вересюк, А. Климків, І. Ґураль і Г. Вовк по 50 цнт.; Г. Готь і Д. Мартин по 25 цнт.; Я. Цембрівський 15 цнт.; Д. Гнатів і М. Шнурок по 10 цнт. — Разом $3.35

124. **Бруклин, Н. Й.** На мітінґу Бр. Пресьвятої Тройці, від. 203 У. Н. С., дня 4. грудня зібрано $3.17. — На мітінґу дня 5. лютого зібрано $3.10. Разом $6.27. Пересилка 2 цнт. — Остає $6.25

125. **Стейпелтон, Н. Й.** На коляду, котрою заняли ся члени Бр. св. Михаїла, від. 211 У. Н. С., а се: М. Каралюз, В. Корпан, А. Лазар, І. Грицик і А. Іванців, зібрано $10.00

126. **Нюарк, Н. Дж.** На хрестинах у І. Захаркова зібрав М. Мельник $3.50

127. **Ню Йорк, Н. Й.** На весілю у Івана Римарчука зібрали Ст. Олексюк і Ст. Іванчук $2.60

128. **Бостон, Масс.** Н. Довганчук жертвував $0.50

129. **Картерет, Н. Дж.** Чистий дохід з представленя тов. „Запорожської Січи", котре відбуло ся дня 7. падолиста 1915 р. $27.00. — На хрестинах у Й. і К. Маркович зібрав Мих. Мачишин $5.00. — На коляду, котрою занялись члени тов. „Зап. Січи", від. 342 У. Н. С., а се: М. Іванцьо, М. Дзядик, М. Худоба, М. Мачишин, М. Гінда, Ф. Космовський, Я. Бобкович, Й. Миню, І. Маркевич і І. Сокальський, зложили жертви слідуючі добродії: Бравн і Ракман $3.00; М. Ружак і Й. Вадяк по $2.00; М. Коритко $1.25; М. Проскура, Ц. Гінда, М. Гінда, Макс Глес (Жид), Чарлес Лестер, Г. Левенсон, Герман Шапіро, М. Харко, С. Крупа, Й. Боднар і Джосеп Гасік по $1.00; М. Стрілецький 75 цнт.; Макс Коген, персонс Бродерс, А. Клебан, Й. Мазурик, В. Гадиняк, Дейвид Венук, Й. Клебан, П. Вуй, В. Лещик, Й. Йош, С. Цар, Й. Боменчик, І. Павлик, М. Черняняк, Ю. Іваницький, М. Богач, М. Познанський, А. Лисвар, Ф. Крета, М. Скочипець, Д. Місечко, Дж. Дж. Фі, П. Зикович, П. Гінда, І. Бурак, А. Гамадик, Дейвид Лінскя, Гофман Дуглес, І. Кравець, П. Павлюк, Ф. Місяк, Г. Галайчук, Ф. Барна, І. Гец, Й. Маркович і І. Мазурчик по 50 цнт.; М. Мурдза 35 цнт.; П. Теребецький 30 цнт.; М. Іванцьо, М. Мачишин, М. Собко, І. Покотицький, І. Караїм, Г. Санка, Й. Плавущак, Ф. Лещик, Ф. Гінда, П. Ґураль, М. Попель, Т. Жовтко, І. Лещик, Й. Бобенчик, К. Шевчик, А. Скочипець, М. Бобенчик, М. Феденц, К. Миню, П. Кавенський, Т. Кузьмінський, М. Ґураль, О. Завойський, Й. Копирка, Й. Теребецький, Й. Дацько, І. Воробель, Г. Бобенчик, Г. Лійо, Семюл Б. Бравн, А. Гінда, М. Сокальський, І. Бурняк, Конрад Ендерсон, Й. Скочипець, І. Плевак, М. Вадяк, П. Фішур Й. Войнаровський, М. Ґбурик, Т. Мурдза, І. Скірчак, М. Грицуна, М. Симчик, А. Конаба, С. Яровчак, М. Біль, Й. Гінда, М. Гамадик, М. Дзядик, І. Чубатий, М. Мачишин, Й. Галик, М. Цап і Ф. Бобенчик по 25 цнт.; Я. Коза, І. Пелих і П. Гінда по 20 цнт.; дрібними датками 50 цнт. — Разом $81.00

130. **Ню Йорк, Н. Й.** На весілю у Павла Адеї Колісник зібрав Михайло Паньків $1.00

131. **Гудсон, Н. Й.** На вічу, котре відбуло ся дня 10. лютого с. р., зібрано $17.27

132. **Літл Фолс, Н. Й.** На вічу, котре відбуло ся дня 9. лютого с. р., зібрано $34.23

133. **Омага, Небр.** На руки М. Грабара, зложили жертви слідуючі добродії: М. Грабар і В. Павлишин по $1.50; В. Динис, І. Коваль, Й. Адамчук і Г. Гаркі (Німець) по $1.00. — Разом $7.00

134. **Пітсбург, Па.** На весілю у Гриця Мендяка зібрав Гриць Маланяк $4.00

135. **Ню Йорк, Н. Й.** Іван Пізнак жертвував $1.00

136. **Елізабетпорт, Н. Дж.** Василь Кривяк, І. Бобяк і Яків Красновський зібрали (імена жертводавців оголошені у виказі Жертвам Війни під ч. 178) $60.00

137. **Нюарк, Н. Дж.** Іван Вовк жертвував $1.00

138. **Валдерс, Віс.** Мих. Каюк жертвував $1.50

139. **Нюарк, Н. Дж.** На весілю у А. Тихоліза, зложили на руки І. Шелепка слідуючі добродії: А. Тихоліз $1.00; М. Заболотний 50 цнт.; В. Порошенко 40 цнт.; І. Шелепка, І. Войтас, Д. Кабан, М. Чіск і Д. Малецький по 25 цнт.; Д. Друтрік, Н. Дреник і А. Даблин по 20 цнт.; А. Дуріняк, Д. Балабан, Г. Вільган, С. Дуда і С. Шуляк по 10 цнт.; дрібними датками 50 цнт. Разом $4.75

140. **Джерзи Сіти, Н. Дж.** На весілю у В. Микитки, зібрав С. Микитка слідуючі жертви: В. Микитка $1.00; О. Микитка 50 цнт.; С. Корда, Т. Микитка, М. Захарків і І. Пирка по 25 цнт.; дрібними датками $1.05. — Разом $3.55

141. **Рочестер, Н. Й.** З нагоди сьвят Рождества Христового, члени тов. „Вільних Козаків", від. 316 У. Н. С., а се: Ів. Бодак і Ів. Романів зі своїми товаришами зібрали слідуючі жертви: Н. Перчак $2.25; А. Хованець $1.25; А. Содома, А. Кубарич, С. Свереда, І. Мехин, Д. Кубець, М. Туркевич, С. Кучмій, Ів. Крик (старший), С. Склепкович, І. Притула, Н. Кучмій, А. Мельник, Т. Швець, В. Лупишин, П. Ковтун, С. Новак, І. Форманчук, Н. Гривняк, І. Романів і І. Бодак по $1.00; П. Артимко і М. Вінар по 75 цнт.; П. Скорохода 60 цнт.; М. Бойко, О. Луців, М. Даіндюровський, М. Фірман, Н. Синдунь, А. Макогон, С. Шкапій, І. Пастущин, В. Воробець, М. Януш, В. Плюта, П. Макогон, М. Галушка, Н. Паснак, Г. Данилишин, І. Сенявський, М. Маліновський, А. Ясловецька, Н. Кендилюк, Т. Яворська, І. Черненький, Н. Климців, С. Лотоцький, Т. Шурґот і Я. Пригода по 50 цнт.; Д. Білий 35 цнт.; А. Голембовська 30 цнт.; М. Кузів, П. Перняк, І. Крайовський, С. Худак, М. Романчук, М. Стехна, К. Синдунь, М. Николайко, Д. Цьома, К. Чапранський, П. Богданович, С. Салій, К. Коритко, М. Паньків, В. Підховний, П. Шпитак, І. Стечик, К. Форманчук, Г. Шкапій, П. Гривнак і П. Голембйовський по 25 цнт.; дрібними датками $7.03. Разом $51.28. Шопка $1.78. Остало $49.50. — Дохід з концерту, котрий відбув ся дня 30. січня с. р., був $93.85. Розхід був $22.35. Остало $71.50. Пересилка 45 цнт. Остає $71.05. — Обі збірки разом $120.55

142. **Сиракюз, Н. Й.** На коляду, котрою занялись Н. Клим і Г. Пастух, зложили слідуючі добродії: Н. Клим $5.00; І. Яцура, С. Кашубінський, М. Пастух, Г. Пастух, І. Заварпнський і Гриник по $2.00; Н. Крук $1.60; В. Кучеравий, Г. Трач, Я. Трач, І. Яворський, А. Мерва, М. Боагй, П. Сидорак, М. Веселовська, І. Попик, П. Литвин, А. Заяць, А. Яворський, Н. Дідуник, М. Малімон, П. Парабус, Г. Митар, Н. Лазай, С. Парабус, М. Попик, С. Кіндрат, П. Гриник, П. Кіндрат, А. Столяр, О. Богач, О. Кирик, С. Соколовський, Д. Мацко, Т. Андрусишин, А. Пахолок і С. Вага по $1.00; Д. Матвійчук 75 цнт.; Я. Гулька 55 цнт.; В. Каній, І. Лупишин, Т. Кожушок, М. Трач, І. Старовушний, І. Богач, Г. Каній, А. Король, Ю. Трач, А. Машляк, Т. Дубранська, М. Вісник, Н. Джоба, Д. Андрусишин, Н. Олійник, О. Дідуник, Г. Шеремета, І. Дмитрук, В. Мовчан, Т. Майкович, С. Бендерський, А. Фішир, Я. Кумшицький, М. Старовушний, Г. Гриник, П. Танасишин, А. Годжак, Г. Сеньків, Ю. Сюдмак, Н. Мовчій, Ю. Бугай, В. Лава, Я. Кінзерський, А. Гриник, Н. Дзецюх, В. Цимбрила, М. Слюсар, В. Гулида, Т. Семендик, Е. Язловецька, А. Тимчишин, А. Трач, О. Надяк, П. Годжак, Ю. Колачик, М. Бедзіш, Н. Дідуник, М. Мерва, О. Богай, Ю. Бедзіш і В. Бочан по 50 цнт.; О. Шляренко 35 цнт.; В. Дячук, Ф. Дячук, Ю. Гекавчук, Д. Василів, Н. Гальчин, П. Шушереба, А. Бздей, Н. Лукачик, П. Летник, В. Цура, І. Майкович, Р. Кравець, С. Кирик, Т. Герчак, П. Пастирнак, М. Захарчин, Я. Бруй, С. Бордійчук, П. Сікорський, П. Маранович, Н. Кліш, Я. Богай і М. Мерва по 25 цнт.; І. Кульба 20 цнт.; М. Андрусишин і М. Поштолян по 10 цнт. Разом $93.90. — На зборах українського товариства „Січ" зложили слідуючі особи: Н. Джога $1.50; І. Яцура, М. Колачик, М. Осяк і П. Годжак по $1.00; І. Попик і Н. Трач по 75 цнт.; М. Пастух 50 цнт.; Н. Пастушанчин, С. Сеньків і М. Пастушанчин по 25 цнт.; О. Шкляренко 10 цнт. Разом $8.60. — На хрестинах у Т. Бурака, зложили на руки Н. Клима і Г. Пастуха слідуючі добродії: В. Гоменюк $1.25; Н. Клим $1.10; В. Пастух $1.05; Т. Бурак, М. Пастух, Я. Гринчук і І. Каменюк по $1.00; Г. Пастух 60 цнт.; І. Захарків 50 цнт.; І. Пиза, Н. Дідуник, С. Тисюнчин, З. Палагнюк, П. Рипокіс і Н. Дідуник по 25 цнт. Разом $10.00. — Всі збірки разом $112.50

143. **Ню Йорк, Н. Й.** На весілю у Василя Похмурного зібрав Лука Демчишин $3.50

144. **Честер, Па.** Г. Перчак зложив на руки Івана Демкова $1.00

145. **Вашінґтон Діпо, Конн.** К. Шиш жертвував $1.00

146. **Вунсокет, Р. Ай.** На іменинах у Григорія Сілинського, зложили на руки М. Чагарина слідуючі добродії: Г. Сілинський $1.00; Д. Сілинський, Л. Череда і М. Пивовар по 50 цнт.; М. Чагарин, С. Лемішка, І. Гіпер, Д. Чарний, І. Захарків, Л. Андрейчук і В. Бабій по 25 цнт.; М. Бабій 10 цнт. — Разом $4.25

147. **Монесен, Па.** На весілю у Василя Білобрана, зложили на руки П. Гуньки і П. Годзіка слідуючі добродії: П. Гунька і А. Гриньків по $1.00; П. Камінський, П. Павлів і Г. Коник по 50 цнт.; П. Годзік, Вас. Бурко, Н. Сикута, Т. Никула, Я. Дикий, Н. Марчишин, В. Владика і В. Білобран по 25 цнт.; І. Гівера 20 цнт.; Д. Владика і Я. Марчишин по 10 цнт. — Разом $5.90

148. **Кромптон, Р. Ай.** На весілю у Зах. і І. Дячуна, зібрав Семен Багрій слідуючі жертви: Зах. і Ірина Дячун $5.00; Н. Дячун, Ф. Дячун, Н. Саміла, А. Москалюк і М. Чупка по $1.00; К. Гушта, Г. Притула, Г. Чикальський, П. Гевко, Й. Екер, В. Федорович, С. Москалюк, С. Семчук, М. Ковтонюк, Н. Кравчук, Н. Дутка, Ф. Дулеба, В. Малішевський, Д. Цимбалістий, І. Лагоцький, І. Цимбалістий, С. Багрій, І. Голяс, О. Кравчук, О. Чичота, П. Смолійі В. Штокайло по 25 цнт.; М. Гудима 20 цнт.; І. Ригель 15 цнт.; П. Лисогір, П. Москалюк, Н. Москалюк і М. Мартинів по 10 цнт. — Разом $17.38

Разом $508.58
Попередно оголошено $1.546.84
ЗАГАЛЬНА СУМА $2.055.42
Семен Ядловський,
касієр „Федерації Українців в Злучених Державах"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

(Для вдів і сиріт і на відбудоване знищеного краю).

42. **Гейзелтон, Па.** На коляду, котрою заняв ся Я. Стецкевич, зібрано $11.50

Замітка. Чек присланий з Гейзелтон, Па. на суму $7.50, підписаний Стефаном Климовським є запротестований банком і тому замісць $19.00, оголошуєсь $11.50.

43. **Бруклин, Н. Й.** Грит. Венгрин жертвував $2.00

44. **Стейпелтон, Н. Й.** На коляду, котрою занялись члени Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211 У. Н. С., а се: М. Каралюз, В. Корпан, А. Лазар, І. Грицик і А. Іванців, зібрано $10.00. — Ф. Солтан і М. Солтан по $1.00. — Разом $12.00

45. **Байон, Н. Дж.** На бали Бр. св. Арх. Михаїла, від. 213 У. Н. С., зложили на руки І. Мельника, А. Кнафа, Н. Федишина і М. Поручинської жертви слідуючі добродії: Н. Сеник і І. Забовський по $1.00; Х. Дзюба, А. Гнат, А. Копитко, І. Майдаш, П. Опуст, М. Поручинська, А. Дайко і М. Фариник по 50 цнт.; М. Могила, А. Польова, Г. Диба, С. Мішковський, І. Готра, М. Мартинів, Могила, Г. Захарійчук, Г. Могила, І. Терлецький, М. Бойко, В. Скречняк, Г. Міхота, Р. Михалик, Б. Валас, Е. Гупало, М. Вороняк, С. Яхимець, Н. Трефлєр, С. Кудрик, Н. Ціхоцький, В. Петруняк, М. Герчаковська, О. Ревуцький, П. Задурецький, А. Борос, А. Бурбела, А. Бурбела, А. Сетнєвський і Ю. Могила по 25 цнт.; дрібними жертвами $2.05. Разом $15.55. Пересилка 12 цнт. — Остає $15.43

46. **Гудсон, Н. Й.** На вічу, котре відбулось дня 10. лютого с. р., зібрано $17.27

47. **Елізабетпорт, Н. Дж.** Василь Кривяк, І. Бобяк і Яків Красновський зібрали (імена жертводавців оголошені у виказі Жертвам Війни під ч. 178) $50.00

48. **Ст. Луїс, Мо.** На весілю у Михайла Коваля зложили на руки С. Богуцького слідуючі добродії: М. Коваль $3.00; В. Пасічник і В. Колодій по $2.00; С. Піхура 50 цнт.; І. Попка, А. Озімка, Н. Береза, З. Шкільна, А. Літинська, П. Питель, С. Сьвідзінський, Г. Комтовська і Н. Наум по 25 цнт.; Т. Кисна 20 цнт.; С. Богуцький, Ю. Гринчук і З. Ярема по 15 цнт.; Д. Коштовський, Н. Стадник, І. Чернавський і П. Пасічник по 10 цнт. — Разом $10.80. — Пересилка 10 цнт. — Остає $10.70

Разом $126.40
Попередно оголошено $594.71
ЗАГАЛЬНА СУМА $721.11
Семен Ядловський,
касієр „Федерації Українців в Злучених Державах"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ФОНД ЗАСЛАНИХ НА СИБІР.

7. **Стамфорд, Конн.** На мітінґу, котрий відбув ся дня 20. лютого с. р. зібрав М. Теребуш $14.05. Жертви зложили: М. Теребуш $5.00; М. Бадарик, Т. Вар[illegible] і Когут по $1.00; М. Кресан 40 цнт.; Е. Житкевич і Н. Н. по 35 цнт.; В. Брели 30 цнт.; І. Кресан, Р. Каштанюк, Д. Криницький, С. Корівчак, А. Вільгосевич, П. Бояновський, П. Оленців, Й. Притарський, Н. Маніла, А. Ласів, І. Заплотинський, М. Сливинський, І. Тирчак, А. Пасцак, Н. Цуприк і Заплотинська по 25 цнт.; Пр. Гурняк 20 цнт.; С. Марущак, К. Наумець, С. Кубарич і Й. Тирчак по 10 цнт.; Н. Н. 5 цнт. — Разом $14.05

Разом $14.05
Попередно оголошено $65.97
ЗАГАЛЬНА СУМА $80.02
Семен Ядловський,
касієр „Федерації Українців в Злучених Державах"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЛІКАРСЬКИЙ ПОРАДНИК.

Пише др. Іван Сміт, лікар в Ню Йорку
(Відповіди на питаня).

Мама, Бруклин, Н. Й. Питаєтесь, що [illegible] у Вашої дитини ніс здоровий, а не може дихати через нього.

БУДОВА НОСА.

Ніс складаєть ся з костий і хрящів, покритих мускулами і шкірою.

Внутрішна часть носа складаєть ся з двох дірок, котрі ведуть від ніздрів до гортани. Внутрішна стінка називаєть ся носовою перегородкою. Верхна стінка простягаєть ся з заду трома каналиками, покритими хрящоватими костями, котрі називають ся: нижний; середний і верхний. І власне ті кости і перегородка підлягають часто ріжним хоробам, котрі легко можна вилічити за помочию операції, після чого хорий відразу почуєть ся здоровим.

ХОРОБИ НОСА.

Острий катар.

Симптомами сего катару є пчихане, тяжкість в голові, сухий дражнячий стан в носі, теч з носа, червоний ніс, брак запаху і смаку, тяжкість в ухах, переміна голосу і дихане ротом.

Мокрий катар.

Симптоми його тісамі, що і при острім катарі, з тою тільки ріжницею, що замісць рідкої виділюєть ся густа теч.

Носова гіпертрофія (розширене).

Сей стан характеризуєть ся обильною течию з носа, неприємним запахом віддиху і обструкцією в носі, а се викликує часто заткане носа, біль в носовім мостику, брак чутя, червоне опухнене носа і густа слизь, від котрої тяжко ніс очистити. Бактерії, попадаючі в ту слизь, викликують розклад і з сего повстає неприємний запах. В деяких случаях слизь буває дуже остра, з чого здираєть ся шкіра коло ніздрів і на верхній губі.

В наслідок віддиханя через рот стають ся горло, язик і губи сухими. Сон буває неспокійний і храпливий. Відтак приходить запалене горла, ляринґіт, бронхіт, слабий і густий кашель: язик обкладаєть ся товстою поволокою і відчуваєть ся несмак в роті. Усе те є в наслідок віддиханя через рот. Часто болить від сего голова і уха.

Загальними симптомами вичислених висше случаїв є умове ослаблене, брак енерґії, неохота до праці, пчихане, астма, заґикуване, танець св. Віта, епілепсія і відходи мочі в ночи. Розумієть ся, що всі ті симптоми не появляють ся відразу в кождім случаю хороби. В декотрих случаях буває много тих признак, в других лише кілька з них.

Обструкції в носі, котрі обявляють ся так численними симптомами, обясняють ся патольоґічним станом тих частий, про котрі я говорив в розділі „Будова носа", а головно носової перегородки і хрящових костий. Описані перші дві хороби легко піддають ся лічену, однак послідна хороба, котра розвиваєть ся в наслідок повторюючих ся случаїв першої, може бути лічена тільки за помочию хорурґічного усуненя розширених хрящових частий, або поправленєм носової перегородки.

Всі, носові операції виконують ся при уживаню кокаїни, котра цілком знечулює біль, робить тіло в тім місци нечулим, і длятого не треба конче засипляти хорого.

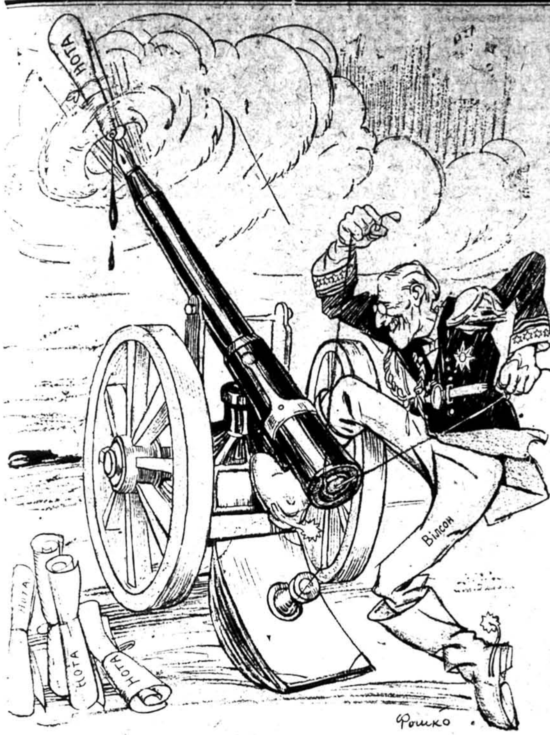
В случаях носового кровотоку, наростів в носі, ушкоджень сифілісового характеру, туберкульози в носі і знечуленя його треба зараз удатись до лікаря.*

Се була би на разі відповідь на Ваше питане. Прошу добре над тим застановити ся і звернути увагу на свої діти, чи показують ся у них висше наведені обяви. Як знайдете ті обяви, то запобіжіть їм, бо лихо ніколи не чекає тай границь не знає, але своє робить.

ПОГОДА ДО КІНЦЯ МІСЯЦЯ МАРТА 1916

Ню Йорк — рух.
Джерзи Сіти — холодно.
Скрентон — спека (передконвенційна)
Філядельфія — буря, громи, злива, ураган, огонь, Содома і Гомора.
Мекізпакс — маленькі громи.
Канада — воєнні хмари.

Подала Людмила Ворожка

ВОЙОВНИЧИЙ ВІЛСОН.

(Шле ноту за нотою до европейських держав, при помочи своєї спеціяльно до тої цїли зладженої гармати).

КОГУС, Н. Й.

Заходом тов. співацкого „Бандурист", відограєсь

В НЕДІЛЮ 5-го МАРТА 1916 Р.

в церковній ґали при Онтаріо Стр. Когус, Н. Й., нову штуку

„АРЕНДАР В КЛОПОТІ"

комедія в 4. діях Михайла Біляиського.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОД. 7-ІЙ ВЕЧЕР.

ВСТУП 25 І 35 ЦНТ.

Весь дохід призначений на гр.-кат. церкву св. Петра і Павла в Когус.

Позаяк то представлене є нове і певно нігде ще не було гране, а є дуже красне і поучаюче, а притім дуже сьмішне, бо аж два жиди виступають, тому просить ся всіх Родимців так з Когус як і з дооколачних плейзів численно явитись на сїм представленю, а певно, що нїхто сего не пожалує. 28

За добре відогране сеї штуки ручить

КОМІТЕТ.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Володимира, від. 65, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінґ відбуде ся в суботу дня 11. марта с. р. в гали церковній. Просить ся всіх членів, щоби явили ся на мітінгу, бо є важні справи до полагодженя. Буде ся принимати нових членів до Братства і до У. Н. Союза. Неявивший ся член заплатить кару 25 цнт., а урядник 50 цнт. Мітінґ точно о годині 7.30 вечером. — А. Фортуна, предс.; Д. Зазуля, кас. Б. Лопушанський, секр.

ПОДЯКА.

Подобалось Всевишньому по двомісячній, тяжкій недузі, по причині перестудженя, забрати нам несподівано найдорозшого синка, Володимира, дня 8. лютого 1916 р., який прожив ледви 3 роки і 1 місяць. Похорон відбув ся дня 9-го лютого. В нашім тяжкім горю зазнали ми від понизше наведених осіб щирого співчутя і правдивої розради і тому почуваємось до обовязку висказати сею дорогою наші найсердечнїйші слова подяки. Особлившу подяку складаємо Всеч. о. В. Лотовичови за відправленє похорону і за щирі зворушаючі слова прощальні. Не менше і сердечно дякуємо Пані Добродійці З. Лотович; стрийкови Т. Каськови з Нюарку, теті А. Крижановський, паньству М. А. Заверухам, п. П. М. Кравчукам, п. А. А. Гавришкам, п. В. Саїв, п. Д. М. Максимів з Бруклина: п. Анні Репка, п. Н. Демкови, І. Співакови, Н. Кадубцеви і П. Поваиді з Джерзи Сіти, котрі Покійного відпровадили на місце вічного спочинку.

Вкінци дякуємо всім, що взяли участь в похороні, та устно або письменно зложили нам слова співчутя і потіхи. Просимо ще раз приняти щиро-сердечне Спасибіг так, як на инші слова нас від сю тяжку хвилю не стати.

Бруклин, Н. Й.

Володимир і Анна Каськів, родичі,
Емілїян і Ольга, братчик і сестричка Покійного.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сїй рубрицї платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразове поміщенє, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщенє. — Оголошень женитьби не приймаєсь.)

Пошукую ЮРКА ОСАДЧУКА з Городенки, Галичина. Хто би о нїм знав, або він сам, нехай зголосить ся на адресу: Dmitro Klopotiuk, c/o Charles Woeght, Box O, Courtenay, N. Dak. 27-29

Пошукую свого вуйка ПЕТРА ПАТРЛЮК. Походить з Ілавчи, пов. Теребовля, Гал. До Америки приїхав в 1907 році. Перебував в Ню Йорку. Хто би о нїм знав або він сам, прошу ласкаво зголоситись на адресу: Iwan Hnatiw, 103 Kent Ave., Brooklyn, N. Y. 25-26

Пошукую свого брата СТЕФАНА КОВБУЗА. Хто би о нїм знав або він сам, зволить зголоситись на адресу: Fred Kowbus, P. O. Box 223, Franklin, N. J. 27-29

Пошукую СТЕФАНА ЖОВНІРА, котрий походить з села Липівцї, повіт Перемишляни. Літ 16; рослий. За подане його точної адреси дам $50.00 долярів нагороди. Голоситись на адресу: Pawel Związek, 1300 South Third St., St. Louis, Mo. 25-27

ПОТРІБНО ХЛОПЦІВ 16-лїтних і старших до телеґрафічного офісу. Знанє анґлійської мови конечне. Добра платня. Голоситись до: Western Union Tel. Co., 76 Montgomery St., Jersey City, N. J. 25-27

ПОШУКУЄСЬ АГЕНТІВ-ПРЕДСТАВИТЕЛІВ на місто Бейон і Нюарк, Н. Дж. Стале місце з доброю платою. Голоситись до: A. Makray, 1947 Boulevard, near Fulton Ave., Jersey City, N. J. 25-37

Пошукую сестриного сина НИКОЛАЯ КОВАЛІВ з села Головенька, пов. Сколє, Га., в дуже важній краєвій справі. Хто би о нїм знав або він сам, прошу зголоситись на понизшу адресу. За подане адреси дам красний дарунок. Stephen Dydiw, 139 Denton St., Hamtramck, Mich. 28-29

Пошукую своєї доньки КАТЕРЕНИ ЛЕПТАЧ з села Лїсковате, повіт Добромиль, яка відійшла від мене вже десять лїт з Іст Пітсбурґ, Па. з Хорватом Жівко Бабич. Хто би знав місце її перебуваня зволить повідомити мене на адресу: Nastunia Leptacz, c/o E. Caplanis, Mt. Vernon, Ohio. 28-30

Пошукую тїточної сестри ЗОФІЇ ГАВРИЛЯК, з Курник, повіт Тернопіль, Галичина. Перебуває в Джанставн, Па. (Максон). Голоситись на адресу: Sophia Kulesza, 1125 R. R. St., So. Bethlehem, Pa. 28

Марта Романик замужна Гук пошукує свого брата ЙОСИФА ГУК, з села Тратолоки, пов. Зборів, Гал. Сім місяців тому виїхав з Мікіспорт, Па. до Колоредо, де правдоподібно тепер перебуває. Хто би о нїм знав або він сам, зволить ласкаво зголоситись на адресу: Martha Hook, 922 Ridge St., McKeesport, Pa. 28

Семен Корнаґа, 421 E. 5th St., New York, N. Y. пошукує свою жінку МАРІЮ родом Бойко, з села Купанок, пов. Калуш. Перед роком видалила ся з дитиною з дому і доси не вернула. Хто подасть її добру адресу дістане нагороду.

Пошукую МАРІЇ ЛАЩУК з Куликова, повіт Радехів. Послїдними часами перебувала в Бофало, Н. Й. під ч. 1413 Пек ул. Хто би о ній знав або вона сама, нехай зголосить ся на адресу: Dmitro Lasczuk, 56 Farm Street, Montreal, Que., Canada. 28

ШТОР НА ПРОДАЖ тано і в добрім місци. Добра нагода для Українця; продаю по причині лихого здоровля. Голоситись на адресу: W. Z., 182 Spring St., Fall River, Mass. 28

РЕСТАВРАНТ НА ПРОДАЖ. Бизнес вироблений; в добрім положеню. Добра спосібність для наших людий. Restaurant, 537 E. 6th Str., New York City. 27-29

Пробудив ся.

Нещаслива пригода лучила ся одному майнерови і його принесено до дому в непритомнім стані. Післано по доктора і той оглянув та обандажував його, а відходячи, сказав до майнерової жінки, аби купила за 25 центів горівки і дала чоловікови, скоро він прийде до себе.

По відході доктора каже жінка до доньки: „Побіжи, донечко, та принеси татови горівки за 10 центів".

Нараз непритомний несподівано зірвав ся, отворив очи і сказав голосно: „Доктор казав принести горівки за 25 центів, а не за 10!"

Мудрі діти.

Перша жінка: Мій малий, знаєте, такий мудрий, що вже сам лазить.

Друга жінка: А мій ще мудрійший. Не хоче сам ходити, лиш кричить і плаче, аби його носити.

Добра порада.

Хорий (що довший час навкучуєть ся лікареви): Пане доктор! Порадьте що! Такий чую ся хорий, що не можу ані сидіти, ані стояти, ані лежати.

Лікар (загніваний): То повісьте ся!

Скупар.

Прийшов дід до скупого богача тай просить хліба. А богач тоді пироги їв тай каже: Іди собі з Богом, я сам хліба не маю, бачиш пироги їм.

Чому піхота не перейде.

Підчас недавних битв в Росії у волинській губернії, на полуднє від Припети, стрінув відділ жовнірів одного жидка перед якимось селом, до котрого провадила дуже погана дорога. Питаєсть ся Жида провідник відділу:

— Що-ж, погана сюди дорога?

— Та погана, але бувають ще гірші.

— Кавалерія переїде?

— Переїде. Чому не мала би переїхати?

— А артилерія переїде?

— Чому мала би не переїхати?

— То й піхота легко перейде?

— О, ні, я не раджу.

— Чому?

— Бо в селі богато псів.

ВИКАЗ
УБИТИХ І ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

—0—

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (ґрри)
у. = улани
д. = драґони
а. = артилерія (полева)
а. кн. = артилерія кінна
а. гір. = артилерія гірська
а. кр. = артилерія кріпосна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тяжкі
пн. = піонїри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуніції і живности)
с. = санітети
л. = ляндвер (піх. кравної оборони)
у. л. = улани ляндвери
а. л. = артилерія ляндвери
г. л. = гавбиці ляндвери
з. о. = загальне ополчене (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (реґімент), баталіон або дивізію.

—0—

(Дальше).

Листа утрат ч. 177

Дмухар Юрко, 35 л. (в Росії)
Дмитрів Стефан, 30 п. (в Росії)
Дмитрук Василь, 80 п. (в Росії)
Доцяк Василь (Івана), 20 л., ран. (в Росії)
Дорош Іван, 15 п. (в Росії)
Дорош Іван, 55 п.
Довганюк Микола, 55 п.
Драдрич Юрко, 55 п.
Драй Михайло, 80 п. (в Росії)
Драпатий Онуфрій, 80 п. (в Росії)
Дрогомирецький Володимир, 20 л., ран. (у шпитали в Росії)
Дручок Максим, 80 п. (в Сербії)
Дубовський Микита, 15 п., ран. (в Росії)
Дуда Іван, 30 п. (в Сербії)
Дутчак Войтко, 15 п., ран (в Росії)
Дудик Йосиф, 55 п.
Дудик Станислав, 55 п.
Дума Василь, 55 п.
Дунь Григорій, 30 п. (в Росії)
Двораковський Дан., 15 п. (в Росії)
Дикий Луць, 80 п. (в Росії)
Дишлюк Петро, 80 п. (в Росії)
Дячун Теодор, 15 п. (у шпитали в Росії)
Дяків Михайло, 20 л., ран. (у шпитали в Росії)
Дяла Франко, 15 п. (в Росії)
Дяннин Іван, 55 п. (в Росії)
Дзендзелюк Дмитро, 80 п. (в Росії)
Дзюда Михайло, 15 п., ран. (у шпитали в Росії)
Жеребецький Вас., 11 г. (в Росії)
Жмур Теодор, 80 п. (в Росії)
Жмурський Казимир, 55 п.
Жовтанецький Йос., 80 п. (в Росії)
Жовтанецький Михайло, 80 п. (в Росії)
Жук Михайло, 80 п. (в Сербії)
Жук Онуфрій, 15 п. (в Росії)
Журкан Дмитро, 22 з. о. (в Росії)
Забітовський Іван, 80 п. (в Сербії)
Забітовський Петро, 80 п. (в Росії)
Захарчук Кость, 35 л., ран. (в Росії)
Захарчук Семен, 15 п. (в Росії)
Захарків Володимир, 55 п. (в Росії)
Задунайський Іван, 11 сап. (в Росії)
Загірський Микола, 55 п.
Заяць Андрій, 35 л., ран. (у шпитали в Росії)
Заяць Гнат, 80 п. (в Росії)
Заяць Іван, 80 п. (в Росії)
Заморський Прокіп, 55 п.
Запотоцький Андрій, 80 п. (в Росії)
Заран Лев, 22 з. о. (в Росії)
Заремняк Петро, 80 п. (у шпитали в Росії)
Заверуха Іван, 15 п. (в Росії)
Зависляк Кaспер, 95 п. (в Росії)
Зстард Петро, 55 п.
Зірада Адам, 55 п.
Зізян Ілько, 55 п.
Зізян Микола, 55 п.
Зізян Семен, 55 п.
Змисльний Теодор, 55 п. (в Росії)
Зрай Семен, 55 п. (в Росії)
Зуб Михайло, 80 п. (в Росії)
Зварич (Денисів) Петро, 80 п. (в Росії)
Ільків Володимир, 15 п. (в Росії)
Ільків Лев, 31 а. (в Росії)
Ільницький Іван, 95 п., ран. (в Росії)
Ілюк Онуфрій, 55 п.
Іваницький Микола, 55 п. (в Росії)
Іваницький Микола, 15 п. (в Росії)
Іванюк Ілько, 80 п. (в Росії)
Іванюк Олекса, 8 у. (в Росії)
Кибаровський Мих., 80 п. (в Росії)
Какалінка Григорій, 80 п. (в Росії)
Калинович Микола, 35 л. (в Росії)
Капелюх Михайло, 15 п. (в Росії)
Капітанець Павло, 80 п. (в Сербії)
Капшій Семен, 80 п. (в Росії)
Карпа Олекса, 80 п. (в Росії)
Касяк Микола, 8 у. (в Росії)
Каспрів Петро, 80 п. (в Сербії)
Каштелій Андрій, 15 п. (в Росії)
Кавецький Іван, 80 п. (в Росії)
Казимирів Дмитро, 55 п. (в Росії)
Керстюк Гій(?), 55 п.
Кемський Теодор, 80 п. (в Росії)
Кідан Теодор, ж. (в Росії)
Кінах Григорій, 80 п. (в Сербії)
Кіндрат Микола, 20 л., ран. (в Росії)
Кіреско Іван, 55 п.
Кісь Михайло, 35 л. (в Росії)
Кіт Іван, 55 п.
Клебан Андрій, 80 п. (в Росії)
Клепач Василь, 80 п. (в Росії)
Кліта Йосиф, 20 л. (в Росії)
Клос Михайло, 80 п. (в Росії)
Качергал Порфирій, 55 п.
Колерус Йосиф, 55 п.
Команишин Володислав, 55 п.
Конарський Пилип, 80 п. (в Росії)
Корбиля Павло, 55 п., ран. (в Росії)
Корнак Яким, 55 п. (в Росії)
Королик Михайло, 80 п. (в Сербії)
Королевич Михайло, 55 п. (в Росії)
Королик Григорій, 15 п. (в Росії)
Корж Станислав, 55 п.
Костевич Михайло, 11 п. (в Сербії)
Костян Філярет, 55 п.
Костюк Григорій, 80 п. (в Росії)
Костомаха Петро, 35 л. (в Росії)
Костик Іван, 80 п. (в Росії)
Костиман Стефан, 55 п.
Кошіль Василь, 80 п. (в Росії)
Кошіль Іван, 80 п. (в Сербії)
Котець Яким, 55 п.
Коваль Григорій, 80 п. (в Росії)
Коваль Іван, 55 п.
Коваль Іван, 80 п. (у шпитали в Росії)
Коваль Йосиф, 80 п. (в Росії)
Коваль Максим, 35 л., ран. (в Росії)
Ковальчук Олекса, 80 п. (в Росії)
Ковальський Станислав, 80 п. (в Росії)
Ковалюк Іван, 15 п. (в Росії)
Ковалишин Іван, 35 л. (в Росії)
Ковалишин Іван, 55 п. (в Росії)
Козачевський Йосиф, 80 п. (в Росії)
Козак Василь, 80 п. (в Росії)
Козак Павло, 80 п. (в Росії)
Козюра Михайло, 35 л., ран. (у шпитали в Росії)
Козловський Мих., 80 п. (в Росії)
Козловський Станислав, 80 п. (в Росії)
Козодай Микита, 35 л. (в Росії)
Крайдуба Петро, 55 п. (в Росії)
Крайдуба Стефан, 55 п. (в Росії)
Красниця Іван, 55 п. (у шпитали в Росії)
Кручко Василь, 32 а. (в Росії)
Крукевич Адольф, 20 л. (в Росії)
Крупка Василь, 80 п. (в Росії)
Крушельницький Володимир, 20 л., ран. (у шпитали в Росії)
Криницький Яків, 30 п. (в Сербії)
Криницький Маріян, 15 п. (в Росії)
Кришталь Семен, ж. (в Росії)
Криштоф Юрко, 80 п. (в Росії)
Кривецький Лев, 80 п. (в Росії)
Кубай Петро, 15 п. (в Росії)
Кубасевич Тома, 95 п. (в Росії)
Кубелюх Іван, 80 п. (в Росії)
Куць Максим, 35 л., ран. (в Росії)
Кучера Іван, 80 п. (в Росії)
Кукучак Петро, 55 п.
Кульчицький Мих., 30 п. (в Сербії)
Кульчицький Володимир, 30 п. (в Сербії)
Кулик Тимотей, 55 п.
Кулька Михайло, 55 п. (в Росії)
Кулюк Іван, 55 п.
Кулич Нилъ, 80 п. (в Росії)
Кунцевич Павло, 55 п. (в Росії)
Куниця Василь, 15 п. (в Росії)
Купчинський Михайло, 55 п.
Курець Іван, 55 п. (в Росії)
Куреляр Архип, 3 а. кр. (в Росії)
Куровецький Павло, 80 п. (в Росії)
Куртяк Петро, 80 п. (в Росії)
Кутияш Юрко, 55 п.
Куземський Данило, 80 п. (в Росії)
Кузьма Стефан, 55 п.
Квасіпський Василь, 55 п.
Квасниця Максим, 20 л., ран. (у шпитали в Росії)
Квасниця Григорій, 80 п. (в Сербії)
Кветь Олекса, 55 п. (в Росії)
Кирилюк Петро, 31 а. (в Росії)
Ляхоцький Яків, 55 п.
Лакоцький Лука, 80 п. (в Росії)
Ламбуцький Йосиф, 22 з. о. (у шпитали в Росії)
Ласів Григорій, 20 л. (в Росії)
Лащук Василь, 55 п.
Лавний Кароль, 80 п. (в Сербії)
Лавринів Василь, 80 п. (в Росії)
Лазарів Гринь, 20 л. (у шпитали в Росії)
Лазарик Мартин, 55 п.
Лех Григорій, 80 п. (в Сербії)
Лехів Михайло, 80 п. (в Росії)
Лектей Григорій, 55 п. (в Росії)
Лемішка Микола, 55 п.
Леник Іван, 55 п. (в Росії)
Лещишин Василь, 80 п. (в Сербії)
Левицький Федь, 55 п.
Левицький Йосиф, 30 п. (в Сербії)
Левків Стефан, 30 п. (в Сербії)
Левко Ілько, 55 п. (в Росії)
Лісовець Семен, 80 п. (в Росії)
Лісовик Василь, 15 п., ран. (у шпитали в Росії)
Лобода Михайло, 30 п. (в Сербії)
Лобур Михайло, 20 л. (у шпитали в Росії)
Логуш Михайло, 20 л., ран. (у шпитали в Росії)
Лоїк Семен, 55 п.
Лотоцький Григорій, 80 п. (в Росії)
Лотоцький (Мельник) Михайло, 80 п. (в Росії)
Ловкевич Іван, 80 п. (у шпитали в Росії)
Лучин Федор, 20 л. (в Росії)
Луцишин Панько, 35 л. (в Росії)
Лукаш Петро, 55 п.
Лукашів Іван, 55 п.
Лупан Матвій, 55 п.
Луланко Іван, 55 п.
Лужанський Іван, 8 у. (в Росії)
Лицка Йосиф, 55 п.
Лис Антін, 80 п. (в Росії)
Лис Михайло, 15 п. (в Росії)
Литвин Стефан, 80 п. (в Росії)
Литвин Франко, 15 п. (в Росії)
Лизик Семен, 80 п. (у шпитали в Росії)
Маґас Теодор, 55 п.
Максимів Тит, 80 п. (в Росії)
Малашинський Леонард, 31 а. (в Росії)
Малко Яків, 80 п. (в Росії)
Малиновський Іван, 80 п. (в Росії)
Малис Йосиф, 55 п. (в Росії)
Мандюк Петро, 55 п.
Мандрик Михайло, 8 у. (в Росії)
Мандюк Лев, 80 п. (в Росії)
Маньковський Ілько, 55 п.
Марцей Юліян, 55 п.
Марцияш Микола, 80 п. (в Сербії)
Маркевич Петро, 80 п. (у шпитали в Росії)
Мартинюк Іван, 95 п., ран. (в Росії)
Масерей Микола, 55 п.
Матлах Микола, 20 л. (в Росії)
Матусяк Теодор, 55 п. (в Росії)
Матвіїв Михайло, 80 п. (в Сербії)
Мазурик Василь, 11 г. (в Росії)
Мецан Микола, 15 п. (в Росії)
Мех Андрій, 80 п. (в Росії)
Медвідь Іван, 15 п. (у шпитали в Росії)
Меґаз Василь, 55 п.
Меленка Микола, 22 з. о. (в Росії)
Мельник Василь, 55 п. (в Росії)
Мельник Іван, 55 п.
Мельник Йосиф, 55 п. (в Росії)
Мельник Михайло, 20 л., ран. (в Росії)
Мельник Теодор, 20 л. (в Росії)
Мельник Теодор, 55 п.
Мокрий Петро, 55 п. (в Росії)
Молоток Іван, 35 л. (в Росії)
Морар Ілько, 55 п.
Моргун Іван, 80 п. (в Росії)
Мороз Андрій, 31 а. (в Росії)
Мороз Григорій, 55 п.
Москалик Микола, 35 л. (в Росії)
Мотало Іван (однор. добр.), 15 п. (в Росії)
Мудрик Іван, 80 п. (в Росії)
Мурин Максим, 4 у. (в Росії)
Мутів Іван, 55 п.
Мужик Василь, 80 п. (в Сербії)
Мужик Гаврило, 35 л. (в Росії)
Михавць Микола, 55 п.
Михасць Никифор, 55 п.
Михайлюк Михайло, 55 п.
Михайлюк Стефан, 55 п.
Михальчишин Пилип, 80 п. (в Сербії)
Михаськів Онуфрій, 55 п. (в Росії)
Миколайчук Фелікс, 80 п. (в Сербії)
Микитів Микола, 80 п. (в Росії)
Миляновський Михайло, 80 п. (у шпитали в Росії)
Милецький Гнат, 55 п.
Мизак Микола, 30 п. (в Сербії)
Миськів Ізидор, 35 л. (в Росії)
Мисько Василь, 80 п. (в Сербії)
Мишак Іван, 20 л. (у шпитали в Росії)
Надала Михайло, 80 п. (в Росії)
Нагірний Василь, 80 п. (в Росії)
Найда (Соболь) Михайло, 32 а. (в Росії)
Наконечний Петро, 15 п. (в Росії)
Нановський Йосиф, 20 л. (в Росії)
Небесний Іван, 55 п. (в Росії)
Неделько Танас, 11 сап. (у шпитали в Росії)
Несторович Мих., 80 п. (в Сербії)
Невпораний Филимон, 80 п. (в Росії)
Нягул Іван, 55 п.
Нивчук Іван, 24 п. (в Сербії)
Нітефор Матвій, 80 п. (в Росії)
Ніжаловський Адам, 55 п. (в Росії)
Ніжборський Казимир, 55 п.
Новаковський Іван, 15 п. (в Росії)
Никонь Федько, 80 п. (в Сербії)
Никорак Андрій, 31 а. (в Росії)
Обух Василь, 80 п. (в Росії)
Охота Прокіп, 80 п. (в Росії)
Одексимчук Семен, 55 п.
Огарко Петро, 80 п. (в Росії)
Окшинський Франко, 55 п. (в Росії)

(Дальше буде).

Поміч в чужині.

ПРИГАДКА ДЛЯ ТИХ, ЩО ЗАБУВАЮТЬ.

„Межи нами, що забувають скоро о нещастях, не знайде ся ані один, котрий би не був в такім случаю, в якім би потребував доброї поради, помічної руки; а не можна повірити, щоби знайшов ся такий, щоби міг забути за дану йому раду та поміч в тім случаю", так говорить Г. Г. фон Шліков, одинокий фабрикант Болгарського Кровного Чаю. За оказану йому поміч в час, так пише наш краян Іван Сандор, 834 Паркленд Ст., Флінт, Міш., в слідуючім письмі: Нехай Бог благословить винахідника Болгарського Кровного Чаю за Вашу доброту, що і в чужій стороні помагаєте своїм ближним; я не всилі Вам за се подякувати, бо я через десять місяців терпів на болї жолудка, але від коли пю сей чай, став я иншим чоловіком. Вжем так був хорий на жолудок, що ані травити не хотів і не міг-ем працювати; тепер вже працюю, есьм здоров і чую ся дуже добре".

Г. Г. фон Шлікова Болгарський Кровний Чай є найлучшим і найуспішнійшим ліком проти хороб жолудка, легких, запору, селезінки, мочового міхура, браку апетиту, неправильности стільця і травленя, ломаня, кашлю, перестуди, болю голови, зіслабленя; яко чистець крови не має пари на сьвіті.

Одну велику родинну дозу, що вистарчить на 5 місяців, вишле денебудь за $1.00

Marvel Products Co., 29 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa. — Adv.
